

lina Sahramäki, Pirjo Jukarainen, Ossi Kaario,
Vesa Muttilainen, Tuire Salmi-Hiltunen

Poliisi julkisen keskustelun kohteena

Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen
katsaus journalistiseen mediaan ja poliisin
viranomaisviestintään

Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 22

Poliisi julkisen keskustelun kohteena

**Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen
katsaus journalistiseen mediaan ja poliisin
viranomaisviestintään**

Ilina Sahramäki, Pirjo Jukarainen, Ossi Kaario,
Vesa Muttilainen, Tuire Salmi-Hiltunen

Poliisiammattikorkeakoulu
Tampere, 2022

Iina Sahramäki, Pirjo Jukarainen, Ossi Kaario, Vesa Muttilainen,
Tuire Salmi-Hiltunen
Poliisi julkisen keskustelun kohteena. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä
-tutkimushankkeen katsaus journalistiseen mediaan ja poliisin viranomais-
viestintään

Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 22
ISBN 978-951-815-404-7
ISSN 2341-6394

Grano Oy, 2022

Tiivistelmä

Poliisilla on kyky reagoida nopeasti operatiivisiin tilanteisiin ja taito viestiä operatiivisesta toiminnasta ja ikävistä yhteiskunnallisista tapahtumista. Haastavia ovat sen sijaan tilanteet, jolloin poliisin toiminnasta käydään kriittistä julkista keskustelua. Poliisille tilanteet tarjoavat kuitenkin mahdollisuuden kehittää viestinnän vuorovaikutteisuutta ja keskustelua herättävien teemojen ennakkointia.

Katsaus tarkastelee poliisin toimintaan kohdistuvaa julkista keskustelua kahden teeman, poliisin tekemäksi epäiltyjen rikosten ja väärinkäytösten sekä mielenosoitusten näkökulmasta. Katsauksessa tarkastellaan erityisesti Lahden poliisivankilan helmikuun 2019 tapahtumia ja poliisin toimintaa Elokapina-ympäristöliikkeen järjestämässä mielenosoituksissa Helsingissä syksyllä 2020 ja kesällä 2021. Tapaustutkimuksen aineisto rajataan journalistisen median uutisointiin ja poliisin viranomaisviestintään.

Katsaus tuo näkökulman vuonna 2021 toteutettuun Poliisin yhteiskunnallinen viestintä - tutkimushankkeeseen, jossa kartoitettiin poliisin yhteiskunnallisen viestinnän nykytilaa, haasteita ja kehittämistarpeita. Hankkeen aikana tehtyjä havaintoja ja tuloksia käsitellään myös toisessa julkaisussa¹.

Katsauksen keskeinen havainto on, että poliisiyksiköt eivät juurikaan osallistu poliisin kohdistuneisiin rikos- ja väärinkäytösepäilyistä nousevaan julkiseen keskusteluun. Keskusteluun osallistutaan yleisellä tasolla ja poliisia edustaa Poliisihallitus. Poliisi tukeutuu keskustelussa usein luottamus- ja lainmukaisuusretoriikkaan, joka läpäisee verrattain heikosti journalistisen median uutisoinnin.

Journalistisista medioista valtaosa hakee taustatietonsa tapauskohtaiseen uutisointiinsa oikeuskäsittelystä, esitutkintamateriaaleista ja tuomioista. Uutisiin antavat lausuntoja tutkinnanjohtajana toimiva syyttäjä tai asiantuntijat,

---

¹ Sahramäki, Jukarainen, Kaario, Muttilainen, Mäkelä & Salmi-Hiltunen (2022). Poliisi julkisen keskustelun murroksessa. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen katsaus viestintää suuntaaviin tekijöihin poliisissa. Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 21.

kuten professorit. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä on ennakoivuuden sijaan reaktiivista, ja viestinnän vaikuttavuus jää ohueksi.

Katsauksen aineisto osoittaa, että poliisi saa tarkastelujaksolla runsaasti mediahuomiota toiminnastaan mielenosoituksissa, ja poliisin voimankäytöstä tulee hyvin usein yksi julkisen keskustelun kärkiteemoista. Havaintojen mukaan poliisi asemoi paikkaansa yhteiskunnallisessa keskustelussa merkittävästi sen mukaan, millaisen viestijäroolin se tapahtumien yhteydessä ottaa.

Syksyllä 2020 poliisin viestintä on reaktiivista. Tapahtumien yhteydessä viriävää keskustelua käydään pääasiassa poliittisella ja asiantuntijatasolla sekä mielenosoittajien näkökulmasta. Poliisihallinnon näkökulma jää varjoon ja näyttäytyy toimintaa puolustelevana. Ennakoinnin ja vaikuttavuuden näkökulmasta asetelma ei ole poliisille tarkoituksenmukainen.

Kesällä 2021 poliisin viestintä on tapahtumien aikana proaktiivista. Poliisi perustelee toimintaansa ja korostaa neuvotteluyhteyttä mielenosoittajien kanssa. Nyt poliisi ei ajaudu viestinnässään puolustuskannalle, vaikka poliisin toimintaa jossain vaiheessa kritisoidaan. Mediauutisoinnissa poliisihallinnon edustajien lausunnot ja kommentit näkyvät selvästi, ja muiden asiantuntijoiden pohdinnat ja lausunnot jäävät taka-alalle. Proaktiivinen, ennakoiva ja ilmiöitä avaava viestintä tuottaa poliisin viestintään vaikuttavuutta.

Reaktiivinen ja viiveellä tapahtuva viestintä johtaa helposti viestintätyhjiöön, joka saattaa antaa tilaa myös tahattomalle ja tahalliseksi väärän tiedon leviämiseksi. Jos poliisin kommentteja ei keskusteluun nousevissa asioissa pyydetä, anneta tai niitä ei julkaista, kansalaisten näkemys poliisiin toiminnasta pohjautuu toimittajien, sosiaalisen median vaikuttajien ja muiden keskustelijoiden tekemiin tulkintoihin. On selvää, että poliisi ei voi ottaa kantaa yksittäisiin poliisiin kohdistuneisiin rikos- ja väärinkäytösepäilyihin silloin, kun tapausten tutkinta tai selvitys on kesken. Poliisin tulisi kuitenkin osallistua yleisellä tasolla keskusteluun, jossa pohditaan poliisin voimankäyttöä ja poliisitoiminnan eettisyyttä. Tämän keskustelun tulisi olla vuorovaikutteista. Toiminnan lainmukaisuudesta tiedottaminen on tarpeen, mutta yksinään se ei vielä riitä vaikuttamaan kansalaisten mielipiteisiin ja mielikuvaan poliisista.

Abstrakt

Polisen har förmåga att reagera snabbt på operativa situationer och att kommunicera om den operativa verksamheten och om tråkiga händelser i samhället. Däremot är situationer där det förs en kritisk offentlig diskussion om polisens verksamhet utmanande. För polisen erbjuder dessa situationer dock en möjlighet att utveckla interaktionen i kommunikationen och att förutse teman som väcker diskussion.

Översikten granskar den offentliga debatten om polisens verksamhet utifrån två teman: brott och missbruk som misstänks ha begåtts av polisen samt demonstrationer. I översikten granskas i synnerhet händelserna vid polisfängelset i Lahtis i februari 2019 och polisens verksamhet vid miljörörelsen Elokapinas demonstrationer i Helsingfors hösten 2020 och sommaren 2021. Fallstudiens material begränsas till nyheter i journalistiska medier och polisens myndighetskommunikation.

Översikten ger ett perspektiv på forskningsprojektet Polisens samhällskommunikation, som genomfördes 2021 och där man kartlade nuläget för polisens samhällskommunikation, dess utmaningar och utvecklingsbehov. Observationerna och resultaten från projektet behandlas också i en annan publikation¹.

Den centrala observationen i översikten är att polisenheterna just inte deltar i den offentliga debatten om misstankar om brott och missbruk som riktats mot polisen. Man deltar på ett allmänt plan i diskussionen och polisen representeras av Polisstyrelsen. I debatten förlitar sig polisen ofta på förtroende- och laglighetsretorik, vilket relativt dåligt tränger igenom nyhetsbevakningen i journalistiska medier.

Största delen av de journalistiska medierna hämtar bakgrundsuppgifter till sin fallspecifika nyhetsrapportering från domstolsbehandlingen, förundersökningsmaterialet och domarna. Utlåtanden till nyheterna ger den

---

¹ Sahramäki, Jukarainen, Kaario, Muttillainen, Mäkelä & Salmi-Hiltunen (2022). Poliisi julkisen keskustelun murroksessa. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen katsaus viestintää suuntaaviin tekijöihin poliisissa. Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 21.

åklagare som fungerar som undersökningsledare eller sakkunniga, såsom professorer. Istället för att vara förutseende är polisens samhällskommunikation reaktiv, och kommunikationens genomslagskraft förblir svag.

Materialet i översikten visar att polisen under granskningsperioden får mycket medieuppmärksamhet för sin verksamhet vid demonstrationerna och att polisens användning av maktmedel mycket ofta blir ett av de viktigaste temana i den offentliga debatten. Enligt observationerna beror polisens ställning i samhällsdebatten i stor utsträckning på vilken kommunikatörsroll man antar i samband med händelserna.

Hösten 2020 är polisens kommunikation reaktiv. Debatten i samband med händelserna förs i huvudsak på politisk nivå och expertnivå samt ur demonstranternas synvinkel. Polisförvaltningens perspektiv hamnar i skuggan och framstår som defensivt. Ur framförhållnings- och effektivitetssynpunkt är uppställningen inte ändamålsenlig för polisen.

Sommaren 2021 är polisens kommunikation proaktiv under händelserna. Polisen motiverar sin verksamhet och betonar förhandlingskontakten med demonstranterna. Nu blir polisen inte defensiv i sin kommunikation, även om polisens verksamhet i något skede kritiseras. I mediernas nyhetsrapportering syns polisförvaltningens representanters utlåtanden och kommentarer tydligt och de övriga experternas funderingar och utlåtanden hamnar i bakgrunden. En proaktiv, förutseende kommunikation som öppnar upp fenomenet skapar genomslagskraft för polisens kommunikation.

Reaktiv och fördröjd kommunikation leder lätt till ett kommunikationsvakuum som också kan ge utrymme för oavsiktlig och avsiktlig spridning av felaktig information. Om polisens kommentarer inte begärs, ges eller publiceras i frågor som tas upp till diskussion, grundar sig medborgarnas syn på polisens verksamhet på de tolkningar som journalister, influerare på sociala medier och andra samtalspartner gör. Det är klart att polisen inte kan ta ställning till enskilda misstankar om brott och missbruk som riktar sig mot polisen medan undersökningen eller utredningen av fallen ännu pågår. Polisen bör dock på ett allmänt plan delta i en diskussion där man dryftar polisens användning av maktmedel och etisk polisverksamhet. Denna diskussion bör vara interaktiv. Det är nödvändigt att informera om verksamhetens lagenlighet, men det ensamt räcker inte för att påverka medborgarnas åsikter och föreställningar om polisen.

Abstract

The police are able to react quickly to operational situations and have the skills to communicate about operational activities and unfortunate incidents in society, but situations in which police operations are the subject of critical public debate are challenging. However, such situations offer the police the opportunity to develop interactive communications and anticipate themes that stimulate discussion.

The report reviews the public debate involving the police from the perspectives of two themes: the police as suspect of a crime or misconduct, and demonstrations. The report focuses particularly on the incidents in the Lahti police prison in February 2019 and police operations in the demonstrations arranged by the Elokapina environmental movement in Helsinki in autumn 2020 and summer 2021. The material of the incident investigation is restricted to news coverage in journalistic media, and official communication by the police.

The report provides a viewpoint of the research project The Public Communication of the Finnish Police, carried out in 2021 on the current status, challenges and development needs of public communication of the police. The observations during the project, and its results, are also covered in another publication¹.

The key observation of the report is that police units do not participate much in the public debate arising on the police being suspected of crime and misconduct. The debate is participated in at the general level and the police is represented by the National Police Board. In the debate, the police often leans on rhetoric concerning trust and conformity to law, which does not gain much news coverage in journalistic media.

The majority of journalistic media find background information for case-specific news coverage from legal proceedings, pre-trial investigation materials and sentences. Comments for news are given by the prosecutor serving as head

---

¹ Sahramäki, Jukarainen, Kaario, Muttilainen, Mäkelä & Salmi-Hiltunen (2022). Poliisi julkisen keskustelun murroksessa. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen katsaus viestintää suuntaaviin tekijöihin poliisissa. Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 21.

investigator, or experts, such as professors. Public communication of the police is not proactive but reactive, remaining fairly ineffective.

The material of the report shows that during the period under review, the police gained plenty of media attention for the operations in demonstrations, and the use of force by the police very often becomes one of the leading themes in public discussion. According to the observations, the police position their place in public debate significantly according to the role adopted as communicator in connection with the incident.

In autumn 2020, the police communicate reactively. Discussion arising in connection with the incident is mainly conducted at the political and expert level and from the demonstrators' point of view. The viewpoints of the police administration are overlooked and viewed as defending the operations. The set-up is not appropriate for the police with regard to proactivity and effectiveness.

In summer 2021, the police communicate proactively during the incident, justifying operations and emphasising consultation with the demonstrators. In this case, police communication does not become defensive, even though police operations are criticised at some point. Statements and comments by representatives of police administration are visible in news coverage in the media, and the considerations and statements by other experts are left in the background. Proactive, anticipatory communications that explain the phenomenon make police communication more effective.

Reactive and delayed communications easily result in a void in communication and may leave room for unintentional and intentional spreading of false information. If comments by the police are not requested, given or published on issues raised as topics of debate, the view of the general public of police operations is based on the interpretations of journalists, social media influencers and other participants in the debate. It goes without saying that the police cannot take a stand on individual suspicions of crime and misconduct by the police when the investigation or examination of the incidents is ongoing. However, the police should participate, at the general level, in discussion considering the use of force by the police and the ethical aspects of policing. This discussion should be interactive. It is necessary to inform about the legality of the operations, but that alone is not enough to influence the opinions of the general public and their impression of the police.

Sisällys

Tiivistelmä.....	4
Abstrakt	1
Abstract	1
1 Johdanto	4
2 Aineisto ja menetelmät.....	6
3 Teema: Poliisiin kohdistuneet rikos- ja väärinkäytösepäilyt	9
3.1 Katsaus journalistisen median ja vastamedian uutisointiin 2019–2021	9
3.2 Poliisin viranomaisviestintä poliisiin kohdistuvissa rikos- ja väärinkäytösepäilyissä.....	10
3.3 Tapaus 1: Pahoinpitely Lahden poliisivankilassa helmikuussa 2019.....	13
4 Teema: Poliisin toiminta mielenosoituksissa.....	17
4.1 Tapaus 2: Elokapina-mielenosoitukset lokakuussa 2020 ja kesäkuussa 2021	17
4.2 Katsaus muuhun mielenosoitusuutisointiin.....	21
5 Keskeiset havainnot ja johtopäätökset.....	24
Liitteet.....	31
Liite 1. Uutiset poliisiin kohdistuvista rikosepäilyistä 1/2019–6/2021	31
Liite 2. Katsaus mielenosoitusten uutisointiin loppuvuodesta 2020 vuoden 2021 alkupuoliskolle.....	39
Liite 3. Uutisointi Elokapina-mielenosoituksista lokakuussa 2020 ja kesäkuussa 2021	42
Liite 4. Uutisartikkeleita poliisiin kohdistuneista rikos- ja väärinkäytösepäilyistä.....	49
Liite 5. Lahden poliisivankilassa tapahtuneen pahoinpitelyn uutisointia 2020–2021.....	52

1 Johdanto

Tässä katsauksessa raportoidaan Poliisiammattikorkeakoulun *Poliisin yhteiskunnallinen viestintä* -hankkeeseen² kuuluneiden tapaustutkimusten keskeiset havainnot. Tapaustutkimuksissa tarkastellaan journalistisen median uutisointia ja poliisin viranomaisviestintää merkittävästi julkisuutta saaneiden poliisitoiminnallisten tapahtumien yhteydessä. Keskeisenä tarkastelukohteena on poliisin viestintätapa ja viestinnän sisältö sekä se, miten nämä mahdollisesti muuttuvat tarkastelujakson aikana.

Katsauksessa tarkastellaan poliisiin kohdistuvaa julkista keskustelua kahden tapaustutkimuksen näkökulmasta. Tapauksiin liittyy laajasti paikallisen ja valtakunnallisen tason viestintää. Yksityiskohtaisessa tarkastelussa ovat Lahden poliisivankilan helmikuun 2019 tapahtumat, joita käsiteltiin käräjä- ja hovioikeudessa. Lisäksi tarkastellaan Elokapina-ympäristöliikkeen järjestämiä ilmastonmuutoksen vastaisia mielenosoituksia Helsingissä syksyllä 2020 ja kesällä 2021. Tapaustutkimuksissa keskitytään ulkoiseen viestintään, joten analyysissä ei huomioida poliisihallinnon sisäistä viestintää tai muuta tapauksiin liittyvää sisäistä viestinnän suunnittelua.

Poliisiammattikorkeakoulu toteutti Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen 1.6.–31.12.2021, ja sen rahoittivat Poliisihallitus ja sisäministeriö. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen avulla poliisin viestintä pyrkii vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin. Tutkimushankkeessa kartoitettiin yhteiskunnalliseen viestintään liittyviä haasteita ja mahdollisuuksia poliisin näkökulmasta: tavoitteena oli kehittää poliisin viestinnän avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta yhteiskunnalliseen keskusteluun nousevissa poliisia koskeavissa teemoissa.

---

² Tutkimushankkeen muut tulokset raportoidaan erillisessä julkaisussa. Sahramäki, Jukarainen, Kaario, Muttilainen, Mäkelä & Salmi-Hiltunen (2022). Poliisi julkisen keskustelun murroksessa. Poliisin yhteiskunnallinen viestintä -tutkimushankkeen katsaus viestintää suuntaaviin tekijöihin poliisissa. Poliisiammattikorkeakoulun katsauksia 21.

Katsauksessa avataan ensin lyhyesti tapaustutkimuksessa hyödynnettyjä aineistoja ja menetelmiä (luku 2). Sen jälkeen raportoidaan poliisiin kohdistuneisiin rikos- ja väärinkäytösepäilyihin (luku 3) ja poliisin toimintaan mielenosoituksissa (luku 4) liittyneen uutisoinnin ja viranomaisviestinnän havainnot. Lopuksi esitetään tapaustutkimuksen keskeiset havainnot ja johtopäätökset (luku 5). Liitteissä 1–4 listataan tarkemmin katsauksessa läpikäyty journalistisen median aineisto.

2 Aineisto ja menetelmät

Tapaustutkimuksen pääaineistona käytettiin journalistisen median uutisointia ja poliisin viranomaisviestintää. Journalistinen media rajattiin tässä katsauksessa Yleisradioon (Yle), MTVUutisiin (MTV), Helsingin Sanomiin (HS) ja Iltalehteen (IL)³. Journalistisen median uutisointia käsittelevä aineisto kerättiin internet-lähteistä kesällä 2021. Aineistokeruu kohdistettiin vuosiin 2019–2021. Valittujen medioiden kotisivuilla⁴ tehtiin hakuja teemaan liittyvillä hakusanoilla. Hakuja tehtäessä on huomioitava käytössä olevien hakukoneiden rajallisuus. Esimerkiksi MTV:n hakukone tuottaa 200 uusinta julkaisua, jossa hakusana mainitaan. Näin ollen aineistoa täydennettiin hyödyntämällä eri julkaisujen yhteydessä löydettyjä linkkejä. Lisäksi teemaa koskevia tarkentavia hakuja tehtiin Google-hakukoneella. On mahdollista, että osa valikoidun journalistisen median aineistosta on jäänyt kartoittamatta. Näin ollen aineisto muodostaa kattavan mutta rajatun yleiskuvan teemoihin. Aineistoon valikoitui

---

³ Journalistisen median aineiston rajaus perustuu Uutismedia verkossa 2020 -raporttiin, jossa selvitettiin muun muassa erilaisten mediatyyppien käyttöä uutisten seuraamiseen. Korkeimmalle sijalle viikkotavoitettavuutta tarkasteltaessa nousivat sanomalehtien, kuten Iltalehden ja Helsingin Sanomien verkkosivustot ja sovellukset. Toiselle sijalle ylsivät television uutislähetykset. Kolmannella sijalla olivat TV- ja radioyhtiöiden, kuten Ylen tai MTV:n verkkosivustot ja sovellukset. Tutkimuksessa vastaajia pyydettiin arvioimaan myös kuinka luotettavia luotellut mediat ovat. Luotetuimmaksi arvioitiin Yle ja Helsingin Sanomat.

Lähde: Media-alan tutkimussäätiö (2021) Uutismedia verkossa 2020. Reuters-Instituutin Digital News Report - Suomen maaraportti. Tampereen yliopisto. Verkkosivu. Viitattu 23.6.2021 <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/122596>.

⁴ Helsingin Sanomien sivuilla hyödynnettiin digilehden tilaajan lukuoikeuksia. Muut lähteet olivat maksuttomia.

yhteensä 250 uutista. Taulukossa 1 on esitetty tarkasteltujen uutisten lukumäärät medioittain ja teemoittain.⁵

Vaikka katsauksen aineisto poliisiin kohdistuneiden rikos- ja väärinkäytösepäilyjen osalta painottuu lukumäärällisesti Lahden poliisivankilan tapahtumiin, journalistinen media uutisoi runsaasti myös muista yksittäisistä tapahtumista. Aineiston ulkopuolelle rajattiin uutisointi Helsingin huumeepoliisin liittyneistä oikeusjutuista, vaikka siihen liittyviä uutisia julkaistiin journalistisessa mediassa huomattavan paljon. Tämä rajaus tehtiin, koska Helsingin huumeepoliisiin liittyvää uutisointia on jo tarkasteltu hallinnon sisäisesti. Rajaukseen vaikutti myös tapaustutkimukseen käytetyt aikaresurssit, joiden kohdistaminen muihin teemoihin oli tässä yhteydessä tarkoituksenmukaista.

Taulukko 1. **Journalistisesta mediasta kerätty aineisto**

Teema ja ajankohta	Media				
	Yle	MTV	IL	HS	yht.
Poliisiin kohdistuneet rikos- ja väärinkäytösepäilyt (1/2019–6/2021)	35	45	25	23	128
Lahden poliisivankilantapahtumiin liittyvät tapahtumat	8	5	12	6	31
Mielenosoitukset (10/2020–6/2021)	39	41	27	15	122
Elokapina-mielenosoitukseen loka-kuussa 2020 liittyvät tapahtumat	16	15	14	9	54
Elokapina-mielenosoitukseen kesäkuussa 2021 liittyvät tapahtumat	17	8	7	6	38

⁵ Liitteeseen 1 on koottu otsikoittain aineistokeruussa kartoitetut journalistisen median (Yle, MTV, IL, HS) uutiset, joissa käsiteltiin poliisiin kohdistuneita rikos- ja väärinkäytösepäilyjä riippumatta siitä, johtiko kyseinen tapaus syytteeseen tai tuomioon aikavälillä 1/2019–6/2021. Liitteeseen 2 on koottu katsaus muusta mielenosoituksiin liittyvästä uutisoinnista, jossa sivutaan poliisitoimintaa. Liitteeseen 3 on puolestaan kerätty Elokapina-mielenosoituksia lokakuussa 2020 ja kesäkuussa 2021 käsitteleviä journalistisen median uutisotsikot.

Journalistisen media-aineiston tarkastelun lisäksi katsauksessa käsitellään lyhyesti vastamedian uutisointia. Kartoitusta tehtiin Magneettimedian ja MV-lehden sisällöistä. Lehtien sivuilta uutisia haettiin hakusanoilla poliisirikos, poliisi, poliisiväkivalta, virkavelvollisuuden rikkominen ja polpo (politisoitunut poliisi). Lisäksi hyödynnettiin uutisten sisäisiä linkkejä.

Tutkimuksen viranomaisviestinnän aineisto keskittyy poliisin omaan, Poliisihallituksen ja poliisiyksiköiden viestintään. Aineisto kerättiin poliisin verkkosivuilla julkaistuista tiedotteista ja Poliisiblogista. Viranomaisviestintäaineistoa täydennettiin lyhyellä katsauksella sosiaalisen mediaan.⁶

---

⁶ Viranomaisviestinnän aineistoa kuvataan tarkemmin luvuissa 3 ja 4.

3 Teema: Poliisiin kohdistuneet rikos- ja väärinkäytösepäilyt

3.1 Katsaus journalistisen median ja vastamedian uutisointiin 2019–2021

Työyhteisöön liittyvää uutisointia siivitti tutkimusajankohtana vahvasti Poliisiammattikorkeakoulun opettajaan kohdistunut syyte seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja Lounais-Suomen poliisilaitoksen henkilökuntaan kohdistuneet epäilyt työpaikkakiusaamisesta.

Vuonna 2019 poliisiin kohdistuneiden rikos- ja väärinkäytösepäilyihin liittyviä keskeisiä teemoja journalistisessa mediassa olivat työyhteisöön liittyvät teemat, dopingrikokset ja poliisin voimankäyttö.

Voimankäyttöön liittynyt keskustelu kiteytyi korkeimman oikeuden käsittelyyn ja tuomioon, jossa kaksi Itä-Suomen poliisilaitoksen poliisimiestä tuomittiin sakkoihin tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta. Tapahtumat sijoittuivat vuoteen 2014, jolloin kiinniotettu loukkaantui poliisivankilassa. Media seurasi tapausta myös käräjäoikeuden ja hovioikeuden käsittelyiden aikana. Poliisin voimankäyttöä koskeva keskustelu kytkeytyi merkittävästi mielenosoituksissa mahdollisesti tarvittaviin ja käytettäviin voimakeinoihin. Poliisin epäilty dopingrikos puolestaan nousi otsikoihin, kun rikos kytkettiin niin sanottuun Katiska-vyyhtiin⁷ ja media liitti aiheen vahvasti uutisointiinsa.

Vuonna 2020 uutisointia jatkettiin edellisen vuoden teemoista sekä niihin liittyvien tapahtumien oikeuskäsittelyistä ja annetuista tuomioista. Näiden lisäksi uutisoitiin näyttävästi muun muassa Helsingin poliisilaitoksen silloiseen viestintäjohtajaan liittyvistä lahjusepäilyistä. Alkuvuonna 2021 otsikoihin nousivat puolestaan poliisiin kohdistuvat rikosepäilyt, kun entinen poliisi esitti blogissaan väitteitä poliisin epäilyistä virkarikoksista ja syrjinnästä.

---

⁷ Katiska-vyyhti nimitystä käytettiin laajasta huumausaine- ja rahanpesurikostutunnasta, joka oli käynnissä vuosina 2018–2019. Rikosvyyhtiä käsiteltiin oikeudessa vuosina 2020–2021.

Journalistisessa mediassa julkaistiin aikavälillä 2019–2021 muutamia uutisartikkeleja, jotka käsittelivät yksittäisiä tapauksia laajemmin poliisiin kohdistuneita rikos- ja väärinkäytösepäilyjä (Liite 4). Esimerkiksi vuonna 2019 journalistisessa mediassa käsiteltiin Helsingin poliisilaitokseen liitettyjä tapauksia. Syksyllä 2019 uutisoitiin puolestaan poliisirikosten kasvusta laajemmin. Juttujen kärkenä oli, että suurin osa rikosepäilyistä ei johda tutkintaan. Toisaalta journalistisen median uutisoinnissa huomioitiin syytä poliisista tehtyjen rikosilmoitusten määrän kasvuun. Keväällä 2020 otsikoihin nousi jälleen poliiseista tehtyjen rikosilmoitusten määrä, joita on suhteessa paljon enemmän kuin varsinaiseen syytteeseen johtaneita ilmoituksia. Toukokuussa 2021 uutisointiin näyttävästi myös epäilyjä poliisin rasistisesta toiminnasta.

Yleisesti viranomaisten kommentteja ja haastatteluja hyödynnettiin journalistisen median uutisoinnissa verrattain vähän. Koska poliisin kommentteja ei vaihtoehtoisesti juurikaan pyydetä, anneta tai julkaista, kansalaisten näkemys poliisiin kohdistuvista rikos- ja väärinkäyttöepäilyistä pohjautuu toimittajan valitsemiin tietolähteisiin ja toimittajan niistä tekemiin johtopäätöksiin.

Aikavälillä 1/2019–6/2021 vastamediassa julkaistiin verrattain vähän uutisia poliisiin kohdistuneista rikosepäilyistä ja väärinkäytöksistä. Maaliskuussa MV-lehti julkaisi kuitenkin kattavan jutun poliisirikoksia käsittelevästä blogista. Magneettimedian sivuilta ei hakutoiminnoilla löytynyt teemaan viittaavia julkaisuja. Magneettimedia viittaa poliisiin termillä politisoitunut poliisi, ja näkökulma poliisin toimintaan onkin usein poliittinen.

3.2 Poliisin viranomaisviestintä poliisiin kohdistuvissa rikos- ja väärinkäytösepäilyissä

Poliisin viranomaisviestintä näkyi journalistisen median uutisoinnissa vaihtelevasti. Uutiset, jotka käsittelivät poliisiin kohdistuvia rikosepäilyjä tapauskohtaisuutta laajemmin, hyödynsivät useammin poliisihallinnon edustajien haastatteluja ja kommentteja. Sen sijaan valtaosa medioista oli hakenut taustatietonsa tapauskohtaiseen uutisointiinsa oikeuskäsittelystä, esitutkintamateriaaleista ja tuomioista. Näissä uutisissa lausunnot perustuivat tutkinnanjohtajana toimineen syyttäjän medialle antamiin kommentteihin tai muiden asiantuntijoiden, kuten professoreiden, näkemyksiin.

Paikallisella tasolla poliisilaitokset tiedottivat hyvin harvoin oman laitoksensa henkilökuntaan kohdistuneista rikos- ja väärinkäytösepäilyistä (tarkasteluväli 1.1.2020–23.6.2021). Tiedotteiden keskeinen sisältö oli, että tapaus on siirretty valtakunnansyyttäjälle eikä asiaan näin ollen voida ottaa kantaa kesken oikeuskäsittelyn. Toisaalta epäilyn lopputuloksesta syyteharkinnassa tai tuomioistuimissa ei myöskään tiedotettu. Poliisiyksiköiden tiedotteista ei löytynyt vuosilta 2020–2021 muuta aineistoa, jossa olisi käsitelty, otettu kantaa tai sivuttu poliisiin kohdistuneita rikosepäilyjä. Poliisiin kohdistuneisiin rikos- ja väärinkäytösepäilyihin liittyvä viestintä keskittyi näin ollen valtakunnalliselle tasolle ja nosti samalla paikallisen tason rikosepäilyn osaksi laajempaa yhteiskunnallista viitekehystä ja keskustelua.

Taulukkoon 2 on koottu Poliisihallituksen tiedotteet ja poliisiblogin kirjoitukset, jotka sivuavat poliisiin kohdistuneita rikos- ja väärinkäytösepäilyjä. Yhteiskunnallinen viestintä nojautuu poliisiin kohdistuvissa rikosepäilyissä vahvasti poliisiblogin asiantuntijakirjoituksiin. Poliisiblogissa julkaistiin viisi tekstiä, jotka käsittelevät poliisiin kohdistuneita rikosepäilyjä joko suoraan tai epäsuorasti esimerkiksi luottamusteeman välityksellä. Kirjoituksissa luotiin strategisten tavoitteiden mukaisesti kuvaa poliisista kaikkien turvaajana, kaikkina aikoina. Yhteistä kirjoituksille on, että niissä vedotaan poliisiin nauttimaan korkeaan luottamukseen kansalaisten keskuudessa.

Luottamusretoriikkaa hyödynnettiin kirjoituksissa monin tavoin. Luottamus nousi viestintäsisällöissä esille samalla, kun korostettiin poliisiin kohdistuvien rikosepäilyjen harvinaisuutta, sisäisen valvonnan toimivuutta ja rikosepäilyjen oikeudenmukaista selvittämistä. Luottamusretoriikka nojautui yleisen tason luottamukseen. Sen sijaan tarkempiin tutkimustuloksiin, kuten luottamuksesta poliisitoiminnan eri alueisiin tai poliisin asiakkaiden kokemuksiin, ei lähtökohtaisesti viitattu.

Poliisitoiminnan juridisia perusteita hyödynnettiin argumentoinnissa vahvasti luottamusretoriikan rinnalla. Lainmukaisuutta korostettiin kaikessa viranomaisviestinnän aineistoissa. Sisällöissä mainittiin lainmukaisuus ja myös vedottiin lakiin samalla, kun niissä käsiteltiin poliisiin toimivaltuuksia ja poliisiorganisaatiota.

Luottamukseen ja lainmukaisuuteen perustuvaa retoriikkaa tehostettiin tukeutumalla lähes poikkeuksetta numeerisiin tietoihin, joissa hyödynnettiin

tilastoja ja tutkimustietoa. Kahdessa poliisiblogin kirjoituksessa viitattiin myös suoraan yksittäiseen poliisiin kohdistuneeseen rikosepäilyyn ja Lahden poliisivankilan helmikuun 2019 tapahtumiin. Tapauksia käsitellään tarkemmin luvussa 3.3.

Sosiaalisen median hyödyntäminen poliisilaitoksissa noudatti pidättyväistä linjaa. Suomen poliisin Facebook-sivuilla julkaistiin kuitenkin linkki poliisijohtajan kirjoitukseen Poliisiblogissa (1.11.2019). Havainnossa tulee huomioida, ettei aineistoa kerätty esimerkiksi laitosten henkilökunnan virkaprofiileista sosiaalisessa mediassa vaan yksiköiden yleisissä sosiaalisen median päivityksissä.

Taulukko 2. Poliisiin kohdistuneisiin rikos- ja väärinkäytösepäilyihin liittyvät Poliisihallituksen tiedotteet ja poliisiblogin kirjoitukset 2019-2021

pvm	Otsikko	Kirjoittaja/ kommentoija
26.6.2020	Tiedote: Poliisijohtaja Sanna Heikinheimon blogi: Poliisi on kaikkien turvaaja, kaikkina aikoina	Viitataan Sanna Heikinheimon kirjoittamaan blogitekstiin
26.6.2020	Poliisiblogi: Kaikkien turvaaja, kaikkina aikoina	Kirjoittaja Sanna Heikinheimo, poliisijohtaja, Poliisihallitus
15.7.2020	Poliisiblogi: Luottamus poliisiin syntyy kohtaamisissa	Kirjoittaja Seppo Kolehmainen, poliisiylijohtaja, Poliisihallitus
22.8.2020	Poliisiblogi: Poliisin toimintaa tulee voida arvioida mahdollisimman avoimesti	Kirjoittaja Sanna Heikinheimo, poliisijohtaja, Poliisihallitus
4.9.2020	Poliisiblogi: Poliisin toiminnassa ei ole väkivallalle sijaa	Kirjoittaja Seppo Kolehmainen, poliisiylijohtaja, Poliisihallitus

pvm	Otsikko	Kirjoittaja/ kommentoija
4.9.2020	Tiedote: Poliisiylijohtajan blogi: Poliisin toiminnassa ei ole väkivallalle sijaa	Viitataan poliisiylijohtaja Seppo Kolehmaisena kirjoittamaan blogitekstiin
31.3.2021	Tiedote: Poliisin epäillyt väärinkäytökset selvitetäväksi	Kommentti poliisiylitarkastaja Janne Paavolalta Poliisihallituksesta
7.5.2021	Tiedote: Poliisin blogi: Poliisi tekee kaikkensa, jotta se olisi kansalaisten luottamuksen arvoinen	Kommentti Mikko Eräseltä, jonka blogikirjoitukseen tiedotteessa viitataan.
7.5.2021	Poliisiblogi: Poliisilla on hyvä luottamus ja maine, sen ylläpitäminen edellyttää nuhteettomuutta	Kirjoittaja Mikko Eränen, poliisiylitarkastaja, Poliisihallitus
12.5.2021	Tiedote: Poliisihallitus vastaa Yleisradion uutisointeihin poliisin väärinkäytöksistä	Kommentti Mikko Eränen, poliisiylitarkastaja, Poliisihallitus - viitataan Eräsen blogikirjoitukseen 7.5.2021

3.3 Tapaus 1: Pahoinpitely Lahden poliisivankilassa helmikuussa 2019

Lahden poliisivankilan tapahtumat helmikuulta 2019 ja niiden käsittely eri oikeusasteissa saivat osakseen runsaasti mediajulkisuutta. Tapahtumien keskiössä oli Lahden poliisivankilaan kuljetettu ravintolassa häiriötä aiheuttanut henkilö. Kiinniotettu kannettiin käsirauchoissa poliisivankilaan, jossa poliisit ja vartijat estivät kiinniotettua liikkumasta pitelemällä häntä maassa. Tapaus tallentui valvontakameraan, jonka tallenteessa vanhempi konstaapeli vaikuttaa lyövän kiinniotettua kolmesti. Lisäksi poliisi ja kaksi vartijaa painoivat henkilöä maahan polvillaan. Tilanteen yhteydessä kiinniotettu meni elottomaksi ja paikalle hälytettiin ensihoito. Tapausta käsiteltiin Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa elokuussa 2020. Vanhempi konstaapeli tuomittiin ehdolliseen vankeuteen törkeästä pahoinpitelystä. Kaksi syytettynä ollutta vartijaa vapautettiin syytteistä. Tapauksen käsittely jatkui 2021 hovioikeudessa, joka lievensi

poliisimiehen tuomion törkeäksi vammantuottamukseksi ja virkavelvollisuuden rikkomiseksi.

Tapauksen käsittely kärjäoikeudessa elokuussa 2020 sai osakseen runsasta mediahuomiota. Journalistisessa mediassa nostettiin esiin poliisiväkivalta ja laajemmin poliisiin kohdistuneet rikosepäilyt sekä keskustelu valvontakameran tallenteiden julkisuudesta. Syyttäjän esitys kameratallenteiden salaamisesta herätti keskustelua salaamisen perusteista; ratkaisun nähtiin muun muassa heikentävän luottamusta poliisiin. Kun oikeus päätti lopulta julkaista tallenteet, ne levisivät laajasti eri medioissa ja uutisointi sai vahvan visuaalisen elementin. Journalistisen median päivittäisuutisointi perustuikin videotallenteiden esittämiseen ja oikeudenkäynnin tapahtumien tiivistämiseen.

Poliisihallinnon edustajia lainattiin tarkastellussa journalistisen median aineistossa harvoin. Lainaukset perustuivat mainittuihin poliisiyliohtajan ja poliisijohtajan blogikirjoituksiin. Suurin osa uutisista perustui oikeuden päätöksiin tai oikeudenkäyntien eri vaiheissa esiin nousseisiin asioihin. Juttuihin oli myös haastateltu hallinto-oikeuden professoria Helsingin yliopistosta.

Tapahtumaa sivunneissa uutisissa sen sijaan haastateltiin asiantuntijoita poliisihallinnon eri osa-alueilta. Esimerkiksi HS⁸ haastatteli jutussaan poliisin haalarikameroiden käytöstä Poliisihallituksen poliisitarkastajaa ja Sisä-Suomen poliisilaitoksen ylikomisariota. Yle⁹ puolestaan haastatteli entistä poliisia ja mielenhallintaan erikoistunutta tutkijaa sekä Poliisiammattikorkeakoulun voimankäyttökoulutuksesta vastaavaa opettajaa. Myös HS¹⁰ nosti voimankäyttökoulutuksen esiin, kun se lainasi uutisessaan Poliisihallituksen poliisitarkastajaa.

---

⁸ HS 26.8.2020: ”Poliisin haalarikamerat voivat tulla pian käyttöön koko Suomessa – niiden avulla Lahden epäilty putkapahoinpitely olisi tallentunut eri kuvakulmista”.

⁹ YLE 3.9.2020: ”Poliisin lisääntynyt työstressi voi johtaa voimankäytön yllälyönteihin – Tutkija: ”Jossain meillä kaikilla menee suorituskyvyn rajat”.

¹⁰ HS 21.4.2021 ”Poliisi uudistaa voimankäyttökoulutustaan Lahden putkapahoinpitelyn seurauksena: poliisimies painoi kiinni otettua niin, että tämä meni elottomaksi”.

Paikallisella tasolla poliisin viranomaisviestintä oli vähäistä. Poliisiin kohdistuvissa rikosepäilyissä tutkinnanjohtajana toimii syyttäjä. Näin ollen syyttäjän linjaukset selkeästi rajaavat ja ohjaavat poliisiyksiköiden ulkoista tiedottamista. Hämeen poliisilaitos julkaisi heinäkuussa 2020 tiedotteen, jossa kerrotaan syytteestä kolmea Hämeen poliisilaitoksen työntekijää kohtaan helmikuussa 2019 tapahtuneeseen voimankäyttötilanteeseen liittyen. Tiedotteessa todetaan, että tapauksesta on tehty virkamiesoikeudellinen harkinta. Epäiltynä olevan poliisin kerrotaan olleen pidätettynä virantoimituksesta tapahtuman jälkeen. Lisäksi todetaan, että kaksi vartijaa on pidätetty virantoimituksesta syyttäjän päätettyä nostaa syytteen. Erikseen tiedotettiin, että asia on siirretty valtakunnansyyttäjälle helmikuun 2019 lopussa.

[Poliisi toi näkökulmansa yhteiskunnalliseen keskusteluun Poliisihallituksen blogikirjoituksissa.](#)

Elokuussa 2020 julkaistiin Poliisiblogissa poliisijohtaja Sanna Heikinheimon kirjoitus otsikolla ”Poliisin toimintaa tulee voida arvioida mahdollisimman avoimesti.” Kirjoitus on kohdennettu Lahden poliisivankilan tapahtumiin, jotka yhdistetään kirjoituksessa keskusteluun rikostutkintaan liittyvien asiakirjojen julkisuudesta. Kirjoituksen viestinä on, ettei poliisin kohdistuvien rikosepäilyjen salaaminen ole poliisin tavoitteena vaan jokainen epäily tutkitaan asianmukaisella prosessilla. Viime vuosina poliisissa on myös kehitetty tätä prosessia. Tilastoihin vedoten poliisin toiminnan korostetaan olevan pääsääntöisesti moitteetonta. Kirjoituksessa tuodaan esiin, kuinka paljon hälytystehtäviä vuodessa poliisi hoitaa ja kuinka pienessä osassa näistä tehtävistä poliisin toimintaan voidaan kohdistaa moitteita. Lisäksi kirjoituksessa korostetaan, että poliisin toiminnan näyttäytyminen kansalaisten silmissä luo perustan suomalaisten luottamukselle poliisiin.

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden annettua päätöksensä Lahden poliisivankilan tapahtumista syyskuussa 2020 Poliisiblogissa julkaistiin poliisiylijohtajan kirjoitus otsikolla ”Poliisin toiminnassa ei ole väkivallalle sijaa”. Jutussa korostetaan tapahtuman olevan harvinainen Suomessa ja vedotaan tilastoihin osoituksena siitä, kuinka harvoin voimankäyttöön joudutaan turvautumaan. Samalla selvennetään voimankäytön roolia osana poliisin toimintaa. Lisäksi alleviivataan poliisityön korkeita laatuvaatimuksia ja kansalaisten korkeaa luottamusta poliisiin. Samana päivänä julkaistiin tiedote poliisiylijohtajan kirjoituksesta poliisin verkkosivuilla.

Liitteeseen 5 on koottu Lahden poliisivankilan tapahtuman ympärille kietoutunut julkinen keskustelu tarkastellun aineiston näkökulmasta. Poliisiblogin ensimmäinen kirjoitus sijoittui ajallisesti valvontakameratallenteen julkaisuun journalistisessa mediassa. Julkaisua edelsi runsas keskustelu syyttäjän pyynnöstä salata kyseinen tallenne. Poliisiblogin kirjoituksen jälkeen mediasa käsiteltiin muun muassa haalarikameroita, joilla Lahden tapauksen kaltaiset tilanteet voitaisiin dokumentoida selkeämmin. Toinen poliisiblogin kirjoituksista ajoittui samalle päivälle, jolloin epäilty poliisi tuomittiin käräjäoikeudessa törkeästä pahoinpitelystä.

4 Teema: Poliisin toiminta mielenosoituksissa

Mielenosoitusten turvaaminen ja valvonta on työllistänyt poliisia viime vuosina varsin paljon ja poliisin toiminta mielenosoitusten aikana on saanut runsaasti mediahuomiota. Luvussa 4.1 tarkastellaan lähemmin lokakuun 2020 ja kesäkuun 2021 Elokapina-ympäristöliikkeen mielenosoitukseen¹¹ liittynyttä journalistisen median uutisointia ja poliisin viranomaisviestintää. Vuoden 2020 lopussa Elokapina-mielenosoitus sai huomattavan paljon julkisuutta, kun se aiheutti liikennehaittaa Helsingin keskustassa. Elokapina-liike on organisoinut monia tapahtumia vuosien ajan eri puolilla Suomea, ja tapahtumat noteerattiin journalistisessa mediassa. Eniten kiinnostusta herätti liikkeen kesäkuussa 2021 Helsingissä järjestämä mielenosoitus.

Luvussa 4.2 luodaan lyhyt katsaus koronaviruspandemian hallintatoimien vastaisiin mielenosoituksiin. Keväällä 2021 järjestettiin useita mielenosoituksia ympäri maailmaa. Helsingissä poliisi puuttui useaan mielenosoitukseen, joissa voimassaolleita kokoontumisrajoitteita ei otettu huomioon. Koronatoimien vastaiset mielenosoitukset heijastuivat myös yleisempään poliisin toiminnasta käytyyn yhteiskunnalliseen keskusteluun. Julkisuudessa varsin usein vertailtiin poliisin toimintaa Elokapina-liikkeen järjestämien ja koronarajoituksia vastustavien mielenosoitusten yhteydessä.

4.1 Tapaus 2: Elokapina-mielenosoitukset lokakuussa 2020 ja kesäkuussa 2021

Elokapina-ympäristöliike järjesti 3. lokakuuta 2020 Helsingissä mielenosoituksen, joka sai runsaasti mediahuomiota, kun poliisi käytti kaasusumuttimia poistaessaan mielenosoittajia ajoväylältä. Mielenosoituksen aikana liike järjesti poliisille tehdystä ilmoituksesta poiketen tiesulun Kaisaniemeen Unioninkadulle. Mielenosoittajat kieltäytyivät noudattamasta poliisin kehoituksia

---

¹¹ Extinction Rebellion on maailmanlaajuinen liike, joka pyrkii kiinnittämään yhteiskunnan huomion ilmastonmuutokseen käyttämällä väkivallattoman suoran toiminnan menetelmiä. Liike toimii Suomessa nimellä Elokapina, joka järjestää muun muassa mielenosoituksia asiansa edistämiseksi.

poistua ajoradalta ja kytkeytyivät toisiinsa ketjuin ja lukoin. Neuvotteluyrityksistä huolimatta tilanne eskaloitui siten, että Helsingin poliisi turvautui voimakeinoihin ja hajotti mielenosoitukset käyttämällä kaasusumuttimia. Tapauksesta talentui video- ja kuvamateriaalia, jotka levisivät sosiaalisessa mediassa ja journalistisessa mediassa tapahtumaa seuranneina päivinä. Tapaus johti valtakunnansyyttäjän esitutkintaan poliisin voimankäytön lainmukaisuudesta ja siitä, olivatko poliisit syyllistyneet virkavelvollisuuden rikkomiseen ja/tai pahoinpitelyyn. Poliisin toiminnasta tehtiin myös useita kanteluita Eduskunnan oikeusasiamiehelle. Journalistinen media uutisoi tapahtumista laajasti. Ensimmäinen keskeinen piirre uutisoinnissa oli keskustelun politisoituminen tapahtuman jälkeisinä päivinä. Sisäministerin näkemyksiä ja kommentteja uutisoitiin näytävästi. Uutisointi ja siitä seurannut keskustelu kohdistuivat näin ollen tahoon, jonka katsotaan voivan valvoa ja puuttua poliisin toimintaan, mikäli se koetaan epäasialliseksi. Toinen keskeinen piirre oli poliisin poissaolo journalistisen median virittämästä yhteiskunnallisesta keskustelusta. Poliisin uutisointiin olevan vaitonainen, ja kommentteja tilanteeseen haettiin muun muassa rikosoikeuden professorilta, ihmisoikeusprofessorilta, valtiosääntöoikeuden professorilta ja poliisin voimankäytöstä väitelleeltä oikeustieteen tohtorilta. Uutisointia värittivät ohikulkijoiden ja mielenosoittajien haastattelut.

Poliisi keskittyi tapahtumiin liittyvässä viranomaisviestinnässään tiedotteisiin ja Twitteriin. Helsingin poliisilaitos tiedotti tapahtumista Twitterin välityksellä, jota hyödynnettiin laajalti journalistisen median uutisoinnissa. Poliisihallinnon tiedotteet mielenosoituksesta on koottu taulukkoon 3. Helsingin poliisilaitos julkaisi 4.10.2020 tiedotteen, jossa kerrattiin tapahtumien kulku poliisin näkökulmasta ja vastatattiin poliisille tullessiin kyselyihin valituista menettelytavoista. Tiedotteessa todettiin, että tapahtumat tullaan käymään laitoksella läpi normaalin prosessin mukaisesti. Tiedotteessa lainattiin laitoksen rikosylitarkastajaa. Tiedotetta lainattiin journalistisessa mediassa yhdessä Poliisihallituksen poliisijohtajan Twitter-viestin kanssa. Twitter-viestissään poliisijohtaja toteaa, että poliisin kohtaamaan arvosteluun suhtaudutaan vakavasti ja asia selvitetään. Samana päivänä poliisijohtajan haastattelu julkaistiin Helsingin Sanomissa. Haastattelussa korostettiin, että lähes poikkeuksetta mielenilmaisut sujuvat ongelmitta. Otsikoihin nousi poliisijohtajan toteamus ”suoraan sanoen harmittaa”.

Uutisointi jatkui edelleen vilkkaana 5.–6.10.2020. Journalistiset mediat pyysivät lausuntoja eri tahojen asiantuntijoilta ja valtakunnansyyttäjän uutisoitiin

selvittävän poliisin voimankäyttöä mielenilmauksessa. Helsingin poliisilaitos julkaisi 5.10. tiedotteen, jossa tapahtumien kulkua avattiin yksityiskohtaisemmin poliisitoiminnan näkökulmasta. Tiedote nousi laajalti journalistisen median uutisointiin, ja uutisissa hyödynnettiin tiedotteessa olleita apulaispoliisipäällikön kommentteja. Samana päivänä Poliisihallitus kertoi tiedotteessaan pyytäneensä Helsingin poliisilta selvitystä poliisin toimista mielenosoituksessa ja tiedottavansa asiasta lisää selvityksen saatuaan. Myös sisäministeri antoi 5.10. toimittajille yleisellä tasolla lausuntoja poliisin voimankäytöstä.

Poliisihallitus julkaisi tiedotteessaan Helsingin poliisilaitoksen selvityksen tapahtumista 8.10.2020. Tiedotteessa kerrattiin lyhyesti tapahtumat ja perustelut poliisin valitsemalle voimakeinolle. Tiedotteessa avattiin poliisitoiminnan periaatteita ja voimankäyttöön liittyviä näkökohtia. Sisällössä korostettiin poliisin toiminnan kriittisen tarkastelun tärkeyttä, joka liitettiin osaksi poliisiin kohdistuvaa luottamusta. Tiedotteessa ei otettu kuitenkaan kantaa tapahtumiin vedoten asian käsittelyyn Valtakunnansyyttäjänvirastossa ja oikeusasiamiehen kansliassa.

Taulukko 3. **Poliisin tiedotteet Elokapina-mielenosoituksesta 3.10.2020**

Aika	Organisaatio	Tiedotteen otsikko
3.10.2020	Helsingin poliisilaitos	Tilanne Kaisaniemessä on rauhallinen mielenosoituksen jälkeen - kaikki kiinniotetut ovat päässeet pois poliisilaitokselta
4.10.2020	Helsingin poliisilaitos	Poliisin toiminta Kaisaniemen mielenosoituksen yhteydessä tarkastellaan Helsingin poliisilaitoksessa
5.10.2020	Poliisihallitus	Poliisihallitus tiedottaa mielenosoitukseen liittyvästä selvityksestä viimeistään torstaina 8.10.
5.10.2020	Helsingin poliisilaitos	Helsingin poliisilaitos selvittää lauantaiseen Elokapina-mielenosoitukseen liittyvien tapahtumien kulkua
8.10.2020	Poliisihallitus	Poliisihallitus on luovuttanut 3.10.2020 mielenosoitusta koskevan selvityksen sisäministeriölle

Keskustelu journalistisessa mediassa jatkui loppuvuodesta 2020 muun muassa poliisin voimankäyttöön liittyvällä Ylen uutisoinnilla. Uutisissa viitattiin tilastoihin, joiden mukaan Helsingin poliisi käyttää yhä useammin OC-sumuttimia¹² sekä poliisien voimankäyttökoulutukseen että stressinhallintakoulutukseen¹³. Lisäksi voimankäyttökysymyksistä uutisointiin yhdessä vuoden poliisin haastattelussa¹⁴. Näiden uutisten yhteydessä avattiin tarkemmin poliisin voimankäytön kokonaisuutta, ja myös poliisin lausunnot ja näkökulma näkyivät uutisoinnissa.

Poliisin toiminta mielenosoituksissa nousi jälleen vahvasti otsikoihin kesäkuussa 2021 Elokapina-liikkeen järjestettyä kestoltaan verrattain pitkän mielenilmauksen Helsingin keskustassa. Kesäkuun 2021 mielenilmauksen osalta poliisin viestintä näyttäytyi aineistossa proaktiivisena. Uutisoinnin keskiössä oli ympäristöliikkeen poliittisten tavoitteiden lisäksi poliisin toiminta mielenosoituksen turvaamisessa.

Huomionarvoista on, että samalla kun poliisin edustajien näkyvyys lisääntyi aineistossa, asiantuntijoiden pohdinnat ja lausunnot jäivät taka-alalle journalistisen median uutisoinnissa.

Lokakuun 2020 mielenosoituksen tavoin uutisointi journalistisessa mediassa oli erittäin visuaalista; mielenosoitusta ja poliisin toimintaa kuvattiin paljon usean päivän ajan. Poliisi näkyi uutisoinnissa myös kasvoillaan antamassa haastatteluja, mikä oli selvä muutos aineistossa verrattuna lokakuun uutisointiin. Poliisin viestinnän tapa ja tyyli näyttäytyivätkin aineistossa erilaisena kuin lokakuussa 2020. Journalistisen median uutisoinnissa poliisihallinnon edustajien lausunnot ja kommentit näkyivät selvästi. Toisaalta uutisointi politisoitui myös tässä yhteydessä, ja kirvoitti kommentointia ja poliittista sanavaihtoa eri puolueiden edustajilta.

---

¹² Yle 16.10.2020: "Tilastot paljastavat: Helsingin poliisi tarttuu yhä useammin OC-sumutteeseen – "Partio valitsee kussakin tilanteessa keinon, joka on lievin tehoava voimakeino".

¹³ Yle 19.10.2020: "Pahimmillaan voidaan ampua aseeton", stressinhallintakoulutus puuttuu tuhansilta poliiseilta – Video: Poliisi kertoo kielletyistä voimakeinoista".

¹⁴ Yle 23.10.2020: "Vuoden poliisi Mika Vainioranta Kauhajoelta on vaativien tilanteiden erikoismies: "Voimankäyttöön liittyvät tehtävät ovat aina erilaisia".

Taulukko 4. **Poliisin tiedotteet Elokapina-mielenosoituksesta kesäkuussa 2021**

pvm	Taho	Tiedote*
17.6.2021	Helsingin poliisilaitos	Mielenosoitus haittaa liikennettä Helsingin keskustassa
18.6.2021	Helsingin poliisilaitos	Mielenosoitus aiheuttaa liikennehaitan Mannerheimintiellä
20.6.2021	Helsingin poliisilaitos	Poliisi on puuttunut mielenosoituksiin Helsingin keskustassa

*Lisäksi tulee huomioida, että Poliisiblogin kansalaisten luottamusta poliisiin ja poliisin mainetta sivuavat tekstit, joita on käsitelty tarkemmin kappaleessa 3.2, ajoittuvat keväälle 2021. Näin ollen ne koskettavat myös poliisin toimintaan liittyntä keskustelua mielenosoituksissa.

4.2 Katsaus muuhun mielenosoitusuutisointiin

Journalistisen median mielenosoituksiin liittyvä uutisointi keskittyi loppuvuodesta 2020 ja vuoden 2021 alkupuoliskolla koronaviruspandemian hallintatoimien vastaisiin mielenosoituksiin ja Elokapina-liikkeen järjestämiin uusiin mielenosoituksiin. Journalistisen median uutisoinnissa nostettiin huomattavan usein esiin poliisin toiminta ja suhtautuminen mielenilmauksiin. Marraskuussa 2020 Elokapina-liikkeen osoittaessa jälleen mieltään katuja valtaamalla, MTV nosti tapahtumasta julkaisemassaan jutussa 18.11.2020 esiin komisarion näkökulman:

Heinosen mukaan kyseessä ei ole se tyypillisin tapa osoittaa Suomessa mieltään.

- *Vanha perinne on, että kadut ovat liikkumista varten ja mielenosoitukset on järjestetty puistoissa ja toreilla.*
- *Otamme vastaan kritiikin ja kommentit, mitä olemme saaneet meidän aikaisemmasta toiminnastamme. On päädytty siihen, että tällä kertaa hoidamme tämän liikennettä ohjaamalla ja annamme mielenosoituksen vallata tämän kadun.*

MTV julkaisi 21.3.2021 uutisen koronarajoitusten vastaisesta mielenosoituksesta ja poliisin ratkaisusta olla hajottamatta sitä. Uutisessa nostettiin esiin Elokapina-mielenosoituksesta noussut kritiikki poliisin toimintaa kohtaan. Jutussa lainattiin edelleen Helsingin poliisin komisariota:

Heinonen korostaa myös, että Elokapina-protestin jälkeen julkisuudessa alkanut keskustelu virkavallan otteista on huomioitu myös poliisissa.

- *Meidän on toiminnassamme syytä ottaa huomioon ne kannanotot, joita aiemman toiminnan osalta on annettu. Ja kenties miettiä voimankäyttökynnystä, ettei sitä ainakaan madalleta vaan ehkä käytetään voimaa entistä harkitummin, ennen kuin saadaan tapaukselle ratkaisu.*

Vaikka Elokapina-mielenosoituksen ja koronatoimien vastaisten mielenosoitusten uutisointi keskittyi tarkastelluissa journalistisissa medioissa pääasiassa pääkaupunkiseudulle, yksittäisiä mielenosoituksia nostettiin mediassa esiin myös paikallisesti eri puolilta Suomea. Elokapinan lokakuussa 2020 järjestämän mielenosoituksen tapahtumat Helsingissä heijastuivat selvästi paikallisen tason uutisointiin mielenosoituksista ja poliisin suhtautumisesta niihin. Esimerkiksi Oulussa Elokapinan estäessä liikennettä toukokuussa 2021 Iltalehti (28.5.2021) haastatteli poliisia suhtautumisesta tulevaan mielenilmaukseen:

Miten poliisi toimii?

- *Kun kyse on tällaisesta tapauksesta, poliisin tehtävä on turvata se, että kokoontuminen tapahtuu lain puitteissa, rauhanomaisesti ja toisaalta niin, että ihmisillä on myös mahdollisuus osoittaa sitä mieltään.*

Helsingissä tuli kova kohu siitä, että poliisi käytti kaasua mielenosoittajiin. Pasi Rissanen, onko teillä kaasut ladattuna vai onko tästä Helsingin tapauksesta opittu jotain?

- *Poliisi toimii lähtökohtaisesti neuvottelemalla.*

Poliisin viranomaisviestintä keskittyi pääsääntöisesti erilaisista mielenosoituksista ja poliisin toiminnasta tiedottamiseen. Tiedotteissa on kuitenkin havaittavissa myös osallistumista julkiseen keskusteluun. Esimerkiksi Helsingin poliisilaitoksen julkaisemassa tiedotteessa 22.3.2021 otetaan kantaa operatiiviseen toimintaan Helsingin keskustassa järjestetyn mielenosoituksen aikana. Tiedotteessa korostetaan sananvapautta ja kokoontumisvapautta perusoikeutena, jota poliisin tehtävä on turvata. Keskeisintä tiedotteen antia ovat periaatteet, joihin poliisi perustaa toimintansa mielenosoitusten yhteydessä. Samalla korostetaan järjestäjän vastuuta noudattaa poliisin kanssa sovittua linjaa mielenosoituksen kulusta.

Vastamedioista tarkastellun Magneettimedian sivuilta ei löytynyt merkittävää uutisointia mielenosoituksista. MV-lehti uutisoi sen sijaan näyttävästi Elokapina-mielenosoituksista sekä syksyllä 2020 että kesällä 2021. Lokakuun 2020 mielenosoitukseen liittyen lehdessä osoitettiin tukea poliisin ratkaisulle poistaa mielenosoittajat kadulta voimakeinoin. Kesäkuun 2021 mielenosoituksista nostettiin otsikoihin poliitikoiden suhtautuminen mielenosoitukseen. Lehden uutisoinnissa korostuvat kautta linjan kannanotot vallitsevaan poliittiseen ilmapiiriin. Uutiseen nostettiin muun muassa erään kansanedustajan kritiikki poliisin sallivasta asenteesta Mannerheimintien tukkimiseen. MV-lehti jakoi myös uutisen Helsingissä Kansalaistorilla järjestetystä mielenosoituksesta 11.2.2021. Lyhyessä jutussa korostetaan poliitikkojen ja journalistisen median vaikeneman äärimmäisestä poliisiväkivallasta länsimaissa. MV-lehden 20.8.2020 julkaistussa jutussa puolestaan kerrottiin, että poliisi keskeytti yhden miehen mielenosoituksen eduskuntatalon portailla väkivaltaisesti ja vaaransi kansalaisaktivistin hengen käyttäessään etälamautinta.

5 Keskeiset havainnot ja johtopäätökset

Keskeiset johtopäätökset

1. Poliisin viestintä journalistisessa mediassa vaikuttaa olevan sitä näkyvämpää, mitä yleisemmällä tasolla journalistisen median uutisointi pitäytyy. Tapauskohtaisessa uutisoinnissa poliisin viestintä näkyy heikommin.
2. Poliisi tukeutuu viestinnässään usein luottamus- ja lainmukaisuusretoriikkaan, joka läpäisee verrattain heikosti journalistisen median uutisoinnin.
3. Paikalliset poliisilaitokset tai poliisin valtakunnalliset yksiköt (keskuserikospoliisi ja Poliisiammattikorkeakoulu) eivät juurikaan osallistu poliisin kohdistuneista rikos- ja väärinkäytösepäilyistä nousevaan julkiseen keskusteluun. Poliisia edustaa Poliisihallitus, ja keskustelua käydään valtakunnallisella tasolla.
4. Reaktiivinen viestintä johtaa tilanteeseen, jossa poliisi ajautuu sivuun poliisitoimintaa koskevasta julkisesta keskustelusta ja journalistinen media hakee lausuntoja poliisihallinnon ulkopuolelta. Proaktiivinen, ennakoiva ja ilmiötä avaava viestintä sen sijaan tuo poliisin viestintään vaikuttavuutta myös operatiivisissa tilanteissa.

Johtopäätökset antavat viitteitä poliisiin kohdistuvasta yhteiskunnallisesta keskustelusta ja poliisin osallistumisesta siihen. Johtopäätöksiä yleistettäessä ja arvioitaessa on huomioitava, että ne ilmentävät katsaukseen valittua aineistoa ja sen rajauksia (katso luku 2).

Johtopäätöksiä tehtäessä on huomioitava, että aineisto kohdistuu valtakunnallisesti merkittäviin journalistisiin medioihin. Paikallisessa ja alueellisessa mediassa tapauksia on voitu nostaa esiin eri tavoin. Lisäksi aineisto rajautuu isoihin journalistisen median edustajiin, joilla on todennäköisemmin käytössään resursseja omaan uutistuotantoon. Oletettavaa on, että pienemmillä

resursseilla toimivat toimitukset nojautuvat suurempia medioita useimmin valmiisiin viranomaistiedotteisiin. Huomioitavaa on myös, että pienempien medioiden tilatessa uutisia mediataloilta samat sisällöt päätyvät usean lehden sivuille. Tämä saattaa esimerkiksi heikentää paikallisen näkökulman kattavuutta uutisoinnissa.

Poliisin on tärkeää kyetä reagoimaan nopeasti, tehokkaasti ja lainmukaisesti operatiivisiin tilanteisiin. Poliisitoiminnan eettisyyttä ja lainmukaisuutta arvioivissa keskusteluissa poliisi päätyy helposti puolustelevalle kannalle. Poliisin edustajat ovat kuitenkin alkaneet yhä enemmän pohtia julkisuudessa sitä, miten poliisitoiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä voisi kehittää.

Poliisiin kohdistuneet rikos- ja väärinkäytösepäilyt ja poliisin voimankäytön oikeutuksen arviointi liittyvät keskusteluun kansalaisten luottamuksesta poliisiin. Journalistisen median tulkinta poliisin toiminnasta vaikuttaa kansalaisten mielikuvaan poliisista ja edelleen poliisin maineeseen. Tästä näkökulmasta katsottuna keskiössä ei ole niinkään rikos- tai väärinkäytösepäilytutkimuksen taikka kriittisen arvioinnin lopputulos, vaan tapahtumista seuranneen uutisoinnin ja kansalaiskeskustelun rakentama kuva poliisin luotettavuudesta.

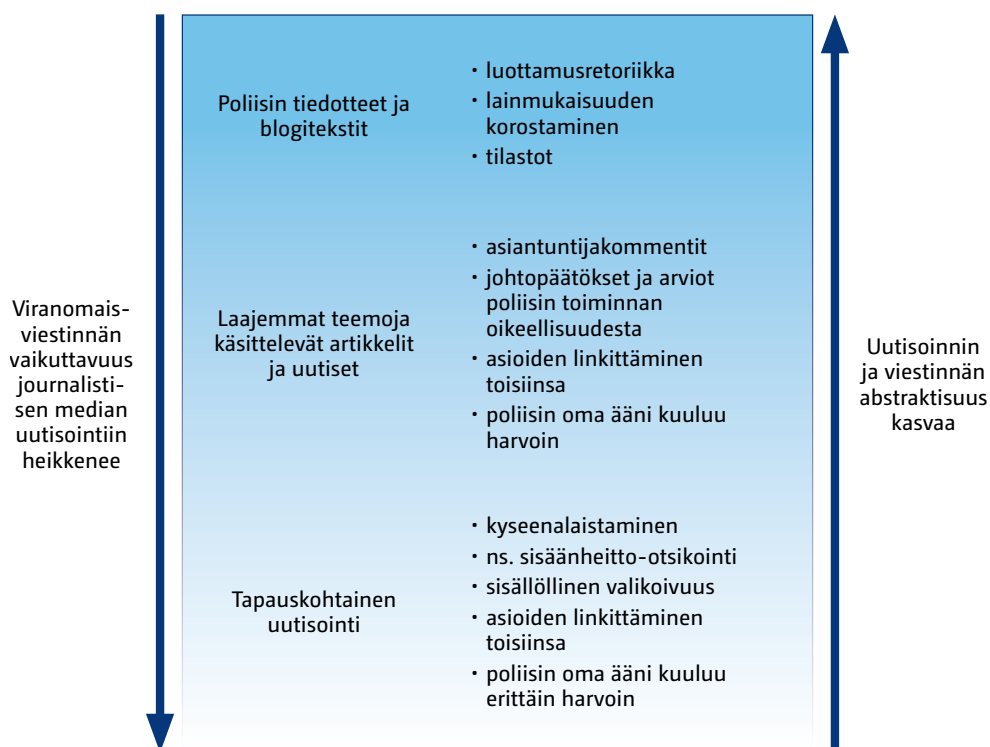
Yhteiskunnallinen viestintä poliisin kohdistuvista rikosepäilyistä nojautuu syyttäjän tiedotteisiin ja lausuntoihin, kun tutkimusjohtajana toimii syyttäjä. Ennakoinnin ja vaikuttavuuden näkökulmasta voidaan kuitenkin pohtia, jääkö poliisi tällöin taka-alalle omaa toimialaansa koskevassa yhteiskunnallisessa keskustelussa. Poliisiyksiköiden tiedotteista tai sosiaalisen median kanavista ei esimerkiksi löydy poliisirikoksia sivuavaa ennakoivaa viestintää, joka loisi taustaa mahdollisille uusille oikeuskäsittelyille. Nyt teemoja nostetaan esiin jälkikäteen poliisiblogissa, ja poliisin yhteiskunnallinen viestintä värittyy ennakoinnuden sijaan reaktiiviseksi.

Kuvio 1 kuvaa poliisin tiedotteiden ja blogitekstien vaikuttavuutta suhteessa journalistisen median uutisointiin poliisiin kohdistuneissa rikos- ja väärinkäytösepäilyissä. Vaikuttavuus näyttäytyy aineistossa verrattain heikkona tapauskohtaisessa uutisoinnissa. Laajemmissa teemaa käsittelevissä uutiskatsauksissa poliisin ääni kuuluu kuitenkin tapauskohtaista uutisointia selkeämmin. Merkitystä voi olla esimerkiksi sillä, keitä poliisi tarjoaa haastateltavaksi medialle. Toisaalta journalistinen media voi haluta kommentin nimenomaan päälliköltä, jos kyse on poliisin toimintaan liittyvästä tapauskohtaisesta

kohusta. Vaikuttavuuden heikkeneminen näyttää kuitenkin olevan käänteinen suhteessa uutisoinnin konkretiaan: mitä tapauskohtaisempaa uutisointi on, sitä vähemmän poliisin tiedotteita ja blogitekstejä siinä hyödynnetään.

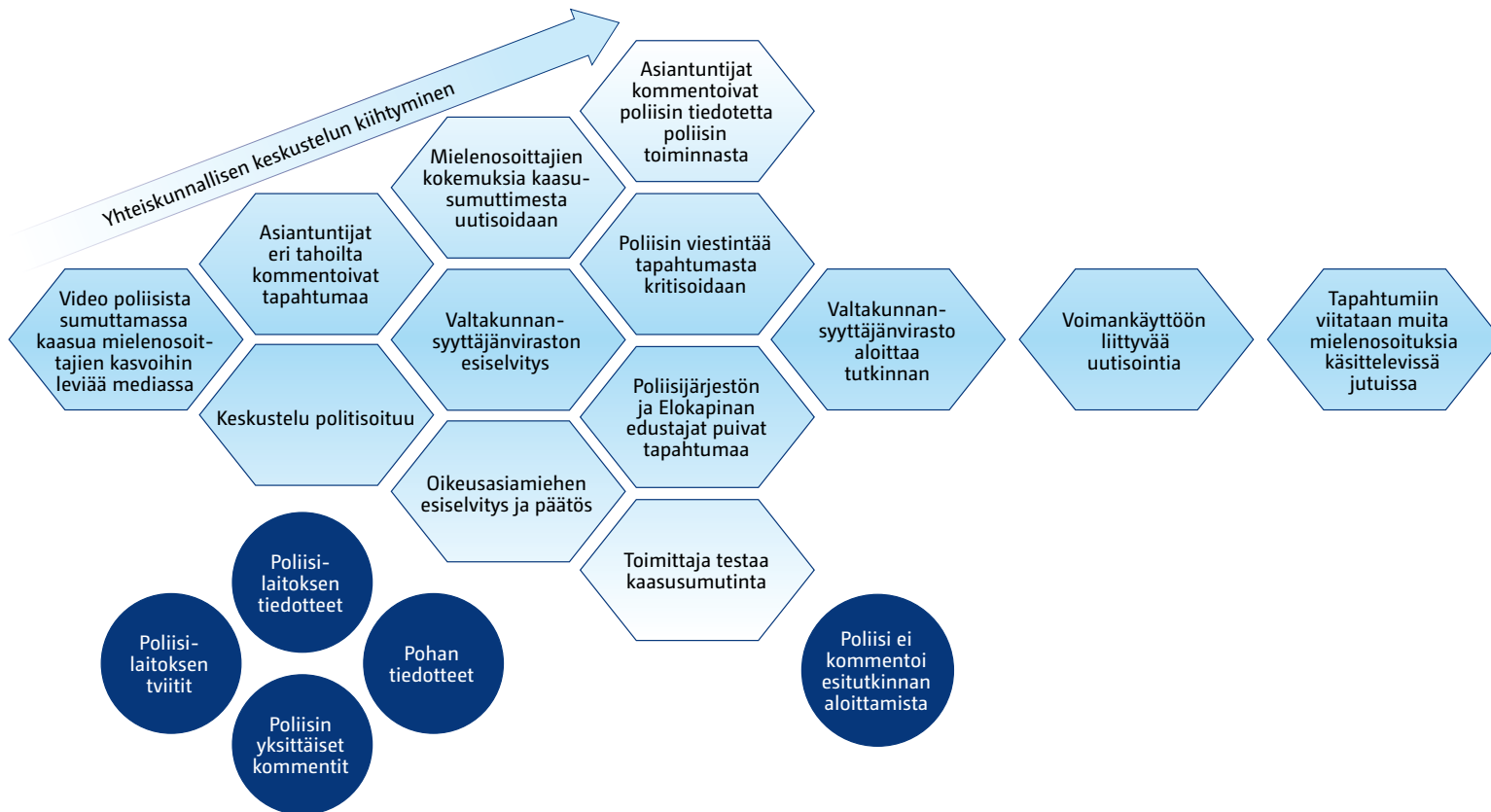
Aineistosta on myös tunnistettavissa toisistaan poikkeavia piirteitä poliisin viranomaisviestinnän, laajempien teemaa käsittelevien artikkeleiden ja tapauskohtaisen uutisoinnin välillä. Poliisin julkaisemat kirjoitukset ja tiedotteet perustuvat luottamusretoriikkaan, kun taas laajemmat uutisartikkelit hyödynnevät asiantuntijakommentteja ja luovat johtopäätöksiä poliisin toiminnasta. Tapauskohtainen uutisointi puolestaan keskittyy raportoimaan ja kyseenalaistamaan tapahtumia värikkäiden otsikoiden siivittämänä.

Kuvio 1. Poliisin viranomaisviestinnän vaikuttavuuden piirteet poliisin kohdistuneissa rikosepäilyissä

Havaintojen perusteella voidaan pohtia poliisin maineen ja luottamuksen rakentumista eri väylien kautta. Sosiaalisessa mediassa luodaan kuvaa helposti lähestyttävästi poliisista, mutta poliisin kohdistuvissa rikosepäilyissä keskustelu rakentuu organisaation ylemmän tason varaan, ja samalla keskustelu nostetaan arvotasolle. Näin ollen ennakkoinnin ja vaikuttavuuden näkökulmasta poliisi ottaa kantaa rikosepäilyistä viriävään julkiseen keskusteluun verrattain yleisellä tasolla, ja samaan aikaan journalistisen median uutisointi aiheesta on huomattavan konkreettista päivittäisuutisointia. Voi myös olla, että omaa toimintaa koskevaan ja maineen kannalta hankalaan asiaan ei tietoisesti haluta ottaa aktiivisesti kantaa.

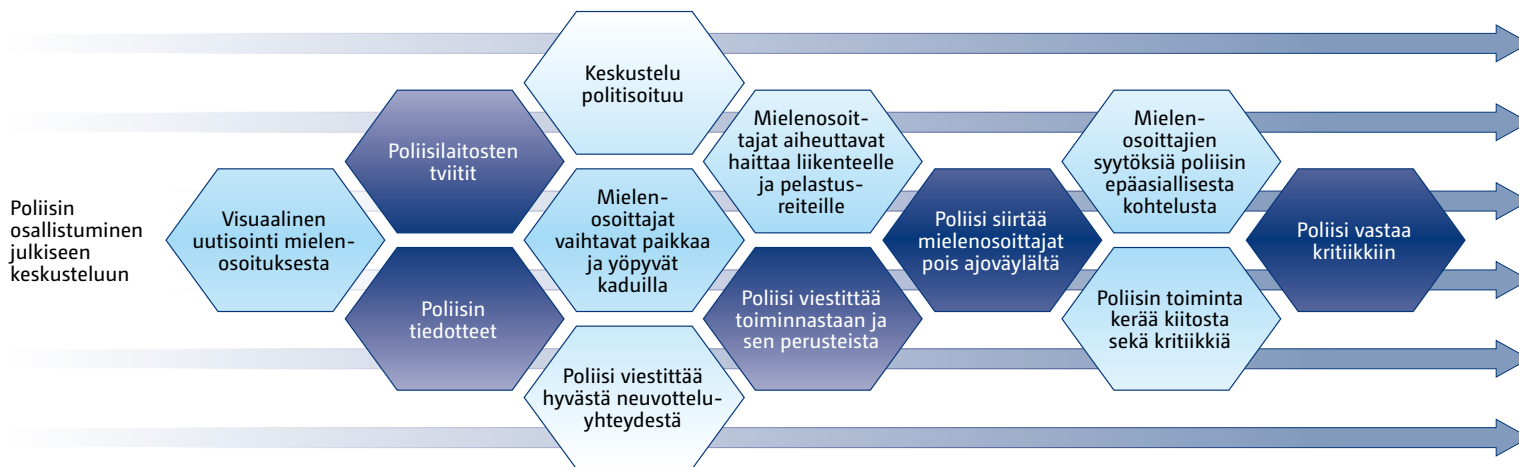
Aineiston mukaan poliisi liittyi lokakuun 2020 Elokapina-mielenosoituksesta virinneeseen julkiseen keskusteluun ja uutisointiin vastaamalla ulkopuolelta tuleviin syötteisiin. Keskustelua poliisiin voimankäytöstä käytiin pääasiassa poliittisella ja asiantuntijatasolla sekä mielenosoittajien näkökulmasta. Poliisihallinnon näkökulma jäi näiden varjoon ja näyttäytyi toimintaa puolustelevana. Ennakkoinnin ja vaikuttavuuden näkökulmasta asetelma ei ollut tarkoituksenmukainen. Kuvio 2 havainnollistaa, miten poliisin viestintä sijoittuu nopeasti voimistuvan uutisoinnin ja julkisen keskustelun päävirran ulkopuolelle.

Kuvio 2. Elokapina-mielenosoituksen uutisointi ja poliisin viranomaisviestintä lokakuussa 2020

Kesäkuun 2021 mielenosoituksissa poliisin viestinnällinen ote piirtyy aineistossa hyvin erilaiseen muotoon (kuvio 3). Poliisin lausunnot ja kommentit näkyivät journalistisen median uutisoinnissa koko mielenosoituksen ajan. Lisäksi poliisin viestinnässä argumentoitiin medialle toiminnan lähtökohdista ja perusteista tapahtumien edetessä. Huomionarvoista on, että valittua linjaa pohjustivat myös keväällä 2021 annetut mediallysunnnot, joissa korostettiin poliisin omaksuneen kohtaamansa arvostelun ja toimivansa tulevaisuudessa eri tavalla. Näin ollen viestinnässä on nähtävissä viestinnällistä ennakkointia tulevia liikennehaittoja aiheuttavien mielenosoitusten turvaamiseen.

Poliisi ei ajautunut aineiston perusteella viestinnässään puolustuskannalle, vaikka poliisin toimintaa kritisoitiin, kun mielenilmaukset saivat jatkua useita päiviä liikennehaittoista huolimatta. Puolusteleavan sävyn sijaan poliisin viestinnässä korostui pehmeä sävy yhdessä pehmeämpien keinojen kanssa. Poliisin ja mielenosoittajien välistä neuvotteluyhteyttä korostettiin, samoin poliisin tehtävää mielenosoituksen turvaajana. Mielenosoittajien siirtämistä ajoradalta poliisi perusteli hälytysajoneuvojen tilatarpeella, ja toiminnan perusteet selvitettiin tapahtumien edetessä lähes reaaliajassa Twitterissä ja medialle annetuissa lausunnoissa.

Kuvio 3. Elokapina-mielenosoituksen uutisointi ja poliisin viranomaisviestinnän eteneminen kesäkuussa 2021

Liitteet

Liite 1. Uutiset poliisin kohdistuvista rikosepäilyistä 1/2019–6/2021

Aika	Media ja uutisen otsikko
Helmi 2019	Iltalehti: Poliisiammattikorkeakoulun miesopettajan epäillään ahdistelleen naisopiskelijoita (HS 6.2.2019)
	Poliisiammattikorkeakoulun miesopettajaa epäillään useasta seksuaalisesta ahdistelusta: "Sekä oppitunneilla että vapaa-ajalla" (Yle 6.2.2019)
	IL paljastaa: Seksuaalista häirintää poliisikoulussa - miesopettajan epäillään ahdistelleen naisopiskelijoita (IL 6.2.2019)
	Nainen unohtui putkaan – turkulaista rikoskomisariota syytetään virkarikoksesta (Yle 12.2.2019)
	Poliisin tutkinnanjohtaja unohti pidätetyn koppiin 20 tunniksi – syyttäjä vaatii sakkoja tuottamuksellisesta vapaudenriistosta (MTV 12.2.2019)
	Poliisijohtoa epäiltynä useista rikoksista Lounais-Suomessa – kyse työpaikkakiusaamisesta, esitutkinta alkoi (Yle 28.2.2019)
	Poliisijohtoa epäiltynä useista rikoksista Lounais-Suomessa – kyse työpaikkakiusaamisesta, esitutkinta alkoi (Yle 28.2.2019)
Maalis 2019	Suojelupoliisin ylietsivää epäillään rikoksesta (MTV 26.3.2019)
	Lounais-Suomen poliisilaitoksen poliisipäällikköä Tapio Huttusta ja apulaispoliisipäällikköä Teijo Ristolaa epäillään työpaikkakiusaamisesta. Asiasta uutisoi torstaina Yle. (MTV 1.3.2019)
	Lounais-Suomen poliisipäällikköä ja apulaispoliisipäällikköä epäillään työpaikkakiusaamisesta - tutkinta lopetettu kahdesta haarasta (MTV 1.3.2019)
	Uhreja kymmenkunta - seksuaalisesta ahdistelusta epäilty poliisikoulun opettaja kiistää syyllisyytensä täysin (IL 7.3.2019)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Maalis 2021	Seksuaalinen häirintä vain pintaraapaisu Poliisiammattikorkeakoulussa - AL: Syrjinnästä ja kiusaamisesta useita tutkintapyyntöjä (IL 12.3.2019)
	Supon ylietsivä epäiltynä virkarikoksesta – hoiti Fennovoiman turvallisuustarkastusta, mutta oli mukana sille palveluita myyvässä firmassa (Yle 26.3.2019)
Huhti 2021	Poliisit kaatoivat miehen maahan niin, että tältä meni lonkka sijoiltaan – katso videolta, millaisista toimista KKO tuomitsi poliisit sakkoihin (MTV 15.4.2020)
	Kahdelle poliisille virkarikossyytteet Helsingissä – epäillään luovuttaneen salattua esitutkinta-aineistoa väärin käsiin (Yle 29.4.2019)
Touko 2019	Karhuryhmän entinen varajohtaja ja yrittäjä syytteessä törkeästä petoksesta – Syyte: Helsingin poliisia ylläskutettiin varustehankinnoissa 150000 euroa (MTV 7.5.2019)
	Karhuryhmän ex-varajohtaja ja yrittäjä tunsivat toisensa jo kauan ennen kuin "säättäminen" alkoi, syyttäjä sanoo – Syytetyt kiistävät vedättäneensä poliisilaitosta (MTV 7.5.2019)
	Kahdelle poliisille kirjallinen varoitus asiattomista puheista ja lääkäriänavun laiminlyömisestä (MTV 14.5.2020)
	Kehonrakennuspiireissä tunnettu poliisimies pidätettiin virasta – epäillään törkeästä dopingrikoksesta, joka kytkeytyy laajaan rikosjuttuun: "Valtava kokonaisuus" (MTV 17.5.2019)
	Poliisikomentaja: Toistuvat rikosepäilyt Helsingin poliisissa eivät selity vain laitoksen suurella koolla (HS 23.5.2019)
	Poliisiin on juurtunut vaikenemisen laki, joka voi selittää toistuvia rikosepäilyjä Helsingin poliisissa (HS 24.5.2019)
	Helsingin poliisin viestintäjohtajaa epäillään virka- ja lahjontarikoksesta vaalirahoituksessa – "Ei ole kyse suurista summista" (Yle 23.5.2019)
	Syyllistykö poliisi useisiin rikoksiin ottaessaan miehen rajusti kiinni? MTV Uutiset seuraa tänään oikeuskäsittelyä – katso itse videolta, miten karu tilanne eteni (MTV 27.5.2019)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Kesä 2019	"Tilanteeseen oli pakko puuttua" - KKO:n keskisormi-jutussa kuultiin ylikonstaapelia (MTV 27.5.2019)
	Kaksi poliisia rikosepäilyjen kohteena Kokkolassa – menivät asuntoon virkavaatteissa, uhri pahoinpideltiin (MTV 9.6.2020)
	Poliisi päästi läheissuhdeväkivallasta epäillyn putkasta ennen uhrin kuulemista ja DNA-näytettä – sai varoituksen (MTV 12.6.2019)
	Poliiseista tehdään noin tuhat rikosilmoitusta vuodessa – ani harva johtaa syytteeseen, vielä harvempi tuomioon (Yle 27.6.2019)
Syys 2019	Poliisiammattikorkeakoulun opettajaa epäillään virka-asemansa väärinkäytöstä – kaksi seksuaalista ahdistelua syyttäjän harkintaan (MTV 18.9.2019)
	Poliisikoulun opettajaa epäillään naisoppilaiden seksuaalisesta ahdistelusta - kolme epäiltyä rikosta ehti jo vanhentua (IL 18.9.2019)
	Iso osa poliisista tehdyistä rikosilmoituksista jää tutkimatta – Onko laki kaikille sama? "Ei poliisin tekemiä rikoksia villaisella paineta" (MTV 16.9.2019)
Loka 2019	Tutkinta Helsingin poliisin viestintäjohtajasta, ex-kansanedustajasta lähes valmis: Vaalirahoitusta epäillään lahjukseksi (Yle 23.10.2019)
	Helsingin poliisin ylikomisarion lahjusepäilystä lisätietoa – kokoomusehdokkaan epäillään saaneen vaalirahoitusta yritykseltä, jolta poliisilaitos osti palveluja (MTV 23.10.2019)
	HS: Poliisiammattikorkeakoulussa taas uusi epäily seksuaalisesta häirinnästä – edellinen tapaus siirtynyt syyteharkintaan (MTV 30.10.2019)
Marras 2019	Poliisikoulun opettaja lähetti asiattomia viestejä – syytetään seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja ahdistelusta (IL 18.11.2019)
	Poliisiammattikorkeakoulun opettajalle useita syytteitä seksuaalirikoksista – uhreja yhteensä seitsemän (MTV 18.11.2019)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Marras 2019	Poliisin karhuryhmän ex-varajohtaja tuomittiin – rikosten listalla muun muassa törkeä petos (MTV 21.11.2019)
	Poliisin petossyytteistä tulossa oikeuden ratkaisu – vedättikö karhuryhmän entinen varajohtaja omaa laitostaan? (MTV 21.11.2019)
	Poliisin karhuryhmän ex-varajohtajalle 2,5 vuoden vankeustuo- mio (Yle 21.11.2019)
	IL selvitti: Poliisin voimankäytön tilastointi puutteellista, Poliisi- hallitus panttaa tietoa: Vaarantaisi Yleisen turvallisuuden” (IL 26.11.2019)
Joulu 2019	Poliisin entisen viestintäpomon lahjusjupakka syyttäjälle – osti ruokailupalveluita yritykseltä, joka rahoitti kokoomuksen poliisi- ehdokasta (MTV 9.12.2019)
	Poliisin virkamies kähmi työntekijää poliisiaseman kuntosalilla – piinasi naisia rivoin sutkautuksin ja ehdotteluilla (MTV 10.12.2019)
Tammi 2020	Opiskelijoiden seksuaalisesta hyväksikäytöstä syytetty Poliisi- ammattikorkeakoulun opettaja saapui oikeuteen – AL: Mustiin pukeutunut mies peitti kasvonsa (MTV 14.1.2020)
	Poliisikoulun opettaja käräjillä oppilaiden seksuaalisesta hyväk- sikäytöstä – vastasi syytteisiin: ”Rinnat pitää tutkia oikein ja hy- vin” (IL 14.1.2020)
	Poliisikoulu biletti ”Sikajuhlilla” – syyttäjä: Opettaja teki irstaita liikkeitä opiskelijan pakaroilla (IL 14.1.2020)
	Poliisikoulun opettaja kähmi oppilaitaan ja kollegaansa – sai tuntuvat sakot seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja ahdistelusta (IL 24.1.2020)
Helmi 2020	Syyttäjä: Niko ”Cobra” Ranta-ahon asiakkaana oli myös poliisi – Kehonrakentaja osti ”roinaa” kymmenillä tuhansilla suoraan ri- kollisryhmältä (MTV 6.2.2020)
	Kaleva: Arvokuljetusauton ryöstöryityksen tutkinnassa saattoi tapahtua paha moka – tapaus etenee valtakunnansyyttäjälle (MTV 12.2.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Helmi 2020	Niko Ranta-ahon asiakkaana ollut poliisi myöntää välittäneensä dopingaineita harrastuskavereilleen – kehonrakentajana tunnettu mies myi aineita yli 17 000 eurolla (MTV 12.2.2020)
	Erikoinen tuomio: Poliisi käytti sähkölamautinta ilman syytä – ei tuomiota pahoinpitelystä, koska päihtynyt uhri ei huomannut mitään (MTV 13.2.2020)
	Torpedoiko Helsingin huumeepoliisi Turun arvokuljetusryöstön yrityksen tutkintaa? Syyttäjä on pyytänyt selvitystä mahdollisista poliisirikoksista (HS 14.2.2020)
	Ranta-ahon ja Tranbergin vyyhdissä dopingkaupasta napattu poliisi toimi itse koekaniinina ja varastoi aineet – rikostoveri tiesi, että poliisiin voi luottaa (MTV 15.2.2020)
	Poliisi kadotti tutkintamateriaalia ja töpeksi dna-löydöksen kanssa – syyttäjä tutkii, syyllistykö poliisi rikoksiin tutkiessaan Turun arvokuljetuksen ryöstöyritystä (HS 26.2.2020)
	Syyttäjä selvittää Turun arvokuljetusryöstön yrityksen esitutkinnaissa tapahtuneet mahdolliset laiminlyönnit (Yle 26.2.2020)
	Syyttäjä teki rikosilmoituksen poliisista: Turun arvokuljetusryöstön esitutkinta-aineistoa katosi ja todisteita ei noteerattu (MTV 26.2.2020)
Huhti 2020	Poliisit kaatoivat miehen maahan niin, että tältä meni lonkka sijoiltaan – katso videolta, millaisista toimista KKO tuomitsi poliisit sakkoihin (MTV 15.4.2020)
	Kaksi Katiska-huumejutun syytettyä esittää kovia väitteitä poliisin tekemästä kiristyksestä, uhkailusta ja lahjonnasta (HS 23.4.2020)
	Syyttäjä: Syytetyn avustaja kummasteli poliisin lupauksia alennetusta tuomiosta, epäillyt myös tapasivat poliisivankilan tupakkakopissa (HS 24.4.2020)
	HS: Kaksi Katiska-huumejutun syytettyä väittää poliisin uhkailleen ja lahjoneen heitä – oikeus pohtii, voidaanko tunnustuksia yhä hyödyntää (Yle 24.4.2020)
	Poliiseista tehtailaan nyt perusteettomia rikosilmoituksia, huomasi syyttäjä: "En keksi muuta motiivia kuin kiusanteko" (Yle 25.4.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
	Sumutti kaasua mopoilijan kasvoille, ampui etälamauttimella itsetuhoista miestä – nämä poliisien kovat otteet ovat päätyneet tutkintaan (Yle 25.4.2020)
	Oikeus: Poliisi näyttää junailleen kaksi syytettyä samaan tupakkakoppiin ja loukanneen epäiltyjen oikeuksia (HS 27.4.2020)
Touko 2020	Syyttäjä ei epäile Helsingin poliisin viestintäjohtajaa lahjuksista – palaa töihin aiempiin tehtäviinsä (MTV 11.5.2020)
	Syyttömäksi todettu ylikomisario palaa viestintäjohtajaksi – Helsingin poliisikomentaja: Lahjusepäilyjä ei voi jatkossa syntyä (Yle 11.5.2020)
	Kahdelle poliisille kirjallinen varoitus asiattomista puheista ja lääkäriNAVUN laiminlyömisestä (MTV 14.5.2020)
	Kehonrakennuspiireissä tunnettu poliisimies pidätettiin virasta – epäillään törkeästä dopingrikoksesta, joka kytkeytyy laajaan rikosjuttuun: "Valtava kokonaisuus" (MTV 17.5.2020)
	Poliisilaitokset irtisanoivat viime vuonna ennätysellisen paljon väkeä (HS 19.5.2021)
	Rikoksesta epäilty Helsingin poliisin viestintäjohtaja siirtyy toisiin tehtäviin (Yle 29.5.2019)
Kesä 2020	Poliisi tiesi kollegansa laittomasta dopingkaupasta – poliisilaitos ei harkinnut seuraamusta työkaverin suojelijalle (MTV 3.6.2020)
	Poliisin asenteista on puhuttu Suomessakin – Professori: "Poliisille on tyypillistä ajatella, että poliisiväkivalta ja rasismi ovat muiden yhteiskuntien ongelmia" (HS 7.6.2020)
	Yksityisasuntoon mennyttä poliisipartiota epäillään rikoksista: "Tehtävän laatu vielä epäselvä" (IL 9.6.2020)
Heinä 2020	Suomalaisten luottamus poliisiin on heikentynyt (HS 15.7.2020)
	Tutkimus: suomalaiset eivät luota poliisin kykyyn selvittää rikoksia yhtä vankasti kuin ennen (Yle 15.7.2020)
Syys 2020	Poliisi käräysi tuhduissa humalassa virka-auton ratista Lappeenrannassa – syyllistyi kaksi päivää myöhemmin rattijuopumukseen vapaa-ajallaan (MTV 14.9.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Suomalaisen poliisin tulee puhua totta, jotta kansalaisten luottamus säilyy (HS 7.10.2020)
	Tutkijat: Suomalaisen poliisin voimankäyttö on esimerkillisen pidättyväistä, ja poliisi loukkaantuu jopa useammin kuin kansalaiset (HS 28.10.2020)
Marras 2020	Oikeus: Poliisit jättivät tutkimatta kollegaansa liittyneen rattijuopumusepäilyn – tuomittiin virka-aseman väärinkäyttämistä (HS 3.11.2020)
	Rikosjuttuja vanheni tutkinnanjohtajan pöydälle – tuomittiin sakkoihin (MTV 11.11.2020)
	Helsingin poliisin ylikonstaapelia syytetään virkavelvollisuuden rikkomisesta – Ampui aseistettua miestä tehtävän yhteydessä Ruskeasuolla (HS 18.11.2020)
Joulu 2020	Helsinkiläispoliisille sakot antautuvan, itsetuhoisen asemiehen ampumisesta – valtio maksaa yli 11 000 euroa korvauksia (MTV 16.12.2020)
Tammi 2021	Yllättäen paljastuneet tallenteet johtivat rikostutkintaan: konstaapelia epäillään pahoinpitelystä (IL 25.1.2021)
Helmi 2021	Poliisi paljasti esitutkinnassa olleen miehen virkanimikkeen toimittajalle Kokkolassa - käräjäoikeus tuomitsi poliisin sakkoihin (MTV 3.2.2021)
Maalis 2021	Puoluesihteerin paritustutkinnasta kiinnostuneen ”liian uteliaan poliisin” syytteet hylättiin hovioikeudessa (IL 17.3.2021)
	Näin rikoksia ”tapetaan” (IL 25.3.2021)
	Verkossa leviää entisen poliisin kirjoittaman blogi, jossa kuvataan poliisien tekemiä väitetyjä väärinkäytöksiä - Syyttäjä tekee esiselvityksen (HS 31.3.2021)
	Entinen poliisi julkaisee netissä tietoja poliisien väitetyistä rikoksista - poliisipäällikkö: ”Jokainen väite selvitetään pohjamutia myöten” (Yle 31.3.2021)
	Ex-poliisi syyttää blogissaan poliiseja useista rikoksista ja väärinkäytöksistä vuosien takaa - syyttäjä aloitti esiselvityksen kovista väitteistä (MTV 31.3.2021)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Maalis 2021	Entisen poliisin raju paljastusblogi poiki esiselvityksen (IL 31.3.2021)
Huhti 2021	Viranomaiset jahtaavat al-Holin leirin palautukset paljastanutta tuntematonta poliisia – poliisin oma virhe suojaa salaisen tiedon vuotajaa (MTV 16.4.2021)
	Äärioikeistoryhmän poliisit viestittelivät keskenään tappamisesta ja virkatietojen hyväksikäytöstä: ”Niin paljon vakoilen kun pystyn” (Yle 20.4.2021)
Touko 2021	Poliisi selviää rasistisista puheista Yleensä varoituksella - poikkeuksellinen nauha paljastaa, miten joukko poliiseja alisti maahanmuuttajaa (Yle 8.5.2021)
	Poliisi saa jatkaa virassa, vaikka autoilisi kännissä tai hakkaisi puolisonsa - entinen poliisi pitää blogia, sillä uskoo että osa poliisien rikoksista jää ilmoittamatta (Yle 10.5.2021)
	Poliisilaitokset irtisanoivat viime vuonna ennätysellisen paljon väkeä (HS 19.5.2021)
	Talokaupasta tuomittua entistä turkulaispoliisia epäillään virkarikoksesta (Yle 31.5.2021)
Kesä 2021	Raahessa työskennellyttä poliisia epäillään lapsen kohdistuneesta törkeästä seksuaalirikoksesta (Yle 1.6.2021)
	Syyttäjä selvittää, onko poliisia syytä epäillä rikoksesta – päätyi vapaa-ajallaan kahnaukseen nuorten kanssa Lappeenrannassa (Yle 1.6.2021)
	Helsingin poliisi kyttäsi romaneja ja sai nyt moitteet Poliisihallitukselta: Henkilön oikeuksiin ei voi puuttua vain etnisen taustan perusteella (Yle 4.6.2021)
	Hovi lievensi Karhu-ryhmän ex-varajohtajan vankeustuomiota poliisilaitoksen huijaamisesta – rangaistusta alennettiin rikoksesta kuluneen pitkän ajan takia (Yle 11.6.2021)
	Karhuryhmän ex-varajohtajan vankeustuomio aleni reiluun kahteen vuoteen: otti vastaan 140 000 euroa lahjuksia – osa omalta työnantajalta huijattuja (Yle 11.6.2021)

Liite 2. Katsaus mielenosoitusten uutisointiin loppuvuodesta 2020 vuoden 2021 alkupuoliskolle

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Jyväskylän mielenilmaus poliisin voimankäytöstä sujui rauhallisissa merkeissä (Yle 7.10.2020)
	Elokapina järjestää mielenilmauksen Oulussa keskiviikkona illalla: "Ei aiheuteta sen kummempaa hämminkiä" (Yle 7.10.2020)
Marras 2020	Elokapina osoitti taas mieltään Helsingissä, poliisi antoi vallata kadun – "Ei ole tarkoitus aiheuttaa konflikteja" (MTV 18.11.2020)
	Elokapinan mielenilmaus sujui rauhallisesti Helsingissä – paikalla oli noin 80 mielenosoittajaa (Yle 18.11.2020)
Helmi 2021	Helsingin poliisille tuli lähes 50 ilmoitusta mielenosoituksista yhdelle päivälle – kierretäänkö tällä kokoontumisrajoituksia? (MTV 14.2.2021)
Maalis 2021	Poliisilta kritiikkiä kansalaistorin koronamielenosoitukselle, tilaisuus ei ole lainmukainen: "Järjestäjällä on tällaisessa tilanteessa suuri vastuu" (MTV 20.3.2021)
	Mielenilmaus koronatoimia vastaan päättynyt – poliisi: "Mielenosoitukset eivät kaikilta osin sujuneet kokoontumislain mukaisesti, mahdollisia rikosvastuuasioita selvitetään" (MTV 20.3.2021)
	Poliisia provosoitiin voimankäyttöön eilisessä mielenosoituksessa: "Käykää nyt päälle" – miksi koronarajoituksia rikkonut protesti sai jatkaa? (MTV 21.3.2021)
	Poliiseja ei ole vielä rokotettu koronaa vastaan: "Työturvallisuuden näkökulmasta ongelmallista – tartunnan riski on" (MTV 21.3.2021)
	Poliisiylijohtaja: Eilisestä koronarajoituksia vastustavasta mielenosoituksesta tehty rikosilmoitus (MTV 21.3.2021)
	Poliisin toiminta mielenosoituksessa herätti kritiikkiä – perustelee nyt, miksei hajottanut satojen ihmisten väkijoukkoa (IL 21.3.2021)
	Viikonlopun mielenosoitus poiki rikosepäilyjä – tämän takia poliisi ei puuttunut siihen (IL 22.3.2021)

Maalis 2021	Turun koronamielenosoitus siirtyi kävelykadulle ja hajotettiin, näin poliisi varautui: "Ei voida sataprosenttisesti suojautua kaikilta riskeiltä" (MTV 27.3.2021)
	Turvavälit eivät toteutuneet Turun koronamielenilmauksessa – Poliisi: Ihmisiä käsketty poistumaan paikalta, kaksi otettu kiinni (MTV 27.3.2021)
Huhti 2021	Helsingissä järjestettiin koronarajoitusten vastainen mielenosoitus – 46 ihmistä epäillään kokoontumisrikkomuksesta (MTV 8.4.2021)
	Poliisi varautuu hajottamaan koronarajoituksia vastustavan kulkeen Helsingissä – vain kahdella henkilöllä lupa osoittaa mieltä (MTV 10.4.2021)
	Poliisi otti 20 henkilöä kiinni koronarajoituksia vastustavassa mielenosoituksessa Helsingissä: Kiinniotetut saavat sakon niskoittelusta (MTV 10.4.2021)
	Enimmillään 300 koronarajoituksia vastustavaa kokoontui Helsingissä – runsaslukuinen poliisi otti kiinni kaksikymmentä (IL 10.4.2021)
	Poliisilta jyrkkä päätös: Tänäpäin järjestettävään koronamarssiin tehtävät uudet ilmoitukset eivät päde (IL 10.4.2021)
	Koronarajoituksia vastustavia "päiväkävelyjä" suunnitellaan sunnuntaille – poliisi muistuttaa kokoontumislaista: "Olemme näkyvästi paikalla" (MTV 16.4.2021)
	Poliisi otti 17 henkilöä kiinni korona-mielenosoituksessa – valtosalle sakko niskoittelusta (MTV 18.4.2021)
	Koronarajoitusten vastaisia mielenosoituksia tänäpäin Helsingissä – poliisi näkyvästi läsnä (MTV 18.4.2021)
	Poliisi puuttunut koronamielenosoittajien kulkuun Helsingin keskustassa – virkavalta varautuu väkijoukon hajottamiseen (MTV 18.4.2021)
	Elokapinalla tänäpäin mielenilmauksia Helsingin keskustassa – mielenosoittajat tulevat istumaan ajoväylillä (MTV 20.4.2021)
	Poliisi antoi sakot: yllätyksenä tullut mielenilmaus tukki Tampereen keskustassa liikennettä (Yle 20.4.2021)

Touko 2021	Poliisi puuttui koronarajoituksia vastustaneeseen mielenosoitukseen Helsingissä – "50 ensimmäistä pysäytettiin ja otettiin talteen"(MTV 1.5.2021)
	Poliisi on ottanut kiinni 60 mielenosoittajaa Helsingissä (IL 1.5.2021)
	Elokapina häiritsee Joensuun liikennettä keskiviikkona (Yle 12.5.2021)
	Elokapina estää liikennettä Oulun keskustassa: "Poliisi toimii lähtökohtaisesti neuvottelemalla" (IL 28.5.2021)
Kesä 2021	Ympäristöaktivistien Elokapina-mielenilmaus pysäytti liikenteen Joensuussa Sirkkalan sillalla (Yle 1.6.2021)

Liite 3. Uutisointi Elokapina-mielenosoituksista lokakuussa 2020 ja kesäkuussa 2021

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Kaikki Helsingin ilmastomielenosoituksessa kiinni otetut vapautettu – ”Poliisin voimankäyttö arvioidaan”, sanoo sisäministeri Ohisalo (Yle 3.10.2020)
	Poliisi hajotti aktivistien tiesulkua kaasusumutteella ja voimakeinoin Helsingissä – väkeä kannettu poliisiautoihin (IL 3.10.2020)
	Poliisi: Kaikki mielenosoituksessa kiinniotetut on vapautettu – tilanne Helsingissä on rauhoittunut (MTV 3.10.2020)
	Video: Poliisi sumutti kadulla istuvia mielenosoittajia Helsingissä – sisäministeri Ohisalo saanut alustavan selvityksen voimankäytöstä (IL 3.10.2020)
	Helsingin poliisi käytti voimakeinoja rauhallisia mielenosoittajia vastaan, perusteli toimintaa ”mittavalla liikennehaitalla”, kiinniotetut vapautettu (HS 3.10.2020)
	Helsingin poliisi yhä vaitonainen lauantain tapahtumista: Alkuviikosta selviää, kuka päätti kaasusumuttimen käytöstä mielenosoittajia vastaan (Yle 4.10.2020)
	Voidaanko mielenosoittajien sumuttamista kutsua poliisiväkivalaksi? Näin kommentoi rikosoikeuden professori (IL 4.10.2020)
	Poliisi ei perustele toistaiseksi kaasusumutteen käyttöä Kaisaniemen aktivistien tiesulussa (IL 4.10.2020)
	Ihmisoikeusprofessori: Sumutteen käyttö oli poliisilta väärin – ”Ei lainkaan vaaraton voimankäyttökeino” (IL 4.10.2020)
	Asiantuntija: Kaasusumuttimen käyttö rauhanomaisia mielenosoittajia vastaan oli ylimitoitettua, poikkeaa poliisin aiemmasta linjasta (Yle 4.10.2020)
	Pääkirjoitus: Poliisi teki kyseenalaisen palveluksen mielenosoittajille (IL 4.10.2020)
	Helsingin poliisi käytti kaasusumutetta ilmastomielenosoittajia vastaan – Poliisijohtaja: Suhtaudumme arvosteluun vakavasti, tapaus tutkitaan (MTV 4.10.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Mielenosoittajat aikovat tehdä rikosilmoituksia poliisin kaasusumutteen käytöstä – poliisi varoitti etukäteen, että sumute voi sattua (MTV 4.10.2020)
	Video näyttää, miten poliisi kaasutti istuvia mielenosoittajia Helsingissä – asiantuntija arvioi poliisin voimankäyttöä: ”On perusoikeus osoittaa mieltä” (MTV 4.10.2020)
	Poliisi kertoo näkemyksensä Elokapina-mielenosoituksen tapahtumista: ”Liikenteen estäminen sitoi resursseja kiireisenä lauantai-iltana” (MTV 4.10.2020)
	Ensin poliisit uhkasivat, sitten epäröivät ja lopulta sumuttivat – Elokapina-aktivistit kertovat, mitä lauantain mielenosoituksessa tapahtui: ”Tekisin kaiken uudelleen” (MTV 4.10.2020)
	Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo Kaisaniemessä kärjistyneen mielenosoituksen tapahtumista: ”Suoraan sanoen harmittaa” (HS 4.10.2020)
	Poliisi käytti kaasusumutinta mielenosoittajiin, oikeusoppineet vaativat selvitystä: ”On vaikea ymmärtää voimankäyttöä” – Kiinniotettu kertoo tapahtumista HS:lle (HS 4.10.2020)
	”Tuliko mieleen, että olisi otettu kaupungin rämin linja-auto?” – Poliisin voimankäyttöä tutkinut tohtori pitää Helsingin poliisin kaasusumuttimia Euroopan oikeuslinjauksista poikkeavina (HS 5.10.2020)
	Valtakunnansyyttäjä selvittää poliisin voimankäyttöä Elokapina-mielenilmauksessa – poliisin mukaan mielenosoittajia varoitettiin etukäteen kaasusumutteesta, tavoitteena oli väkijoukon hajottaminen (Yle 5.10.2020)
	Valtakunnansyyttäjän toimisto selvittää, pitääkö poliisia epäillä rikoksesta Elokapina-mielenilmauksessa (HS 5.10.2020)
	Helsingin poliisi perustelee voimankäyttöään mielenosoituksessa: ”Vaikea arvioida, oliko sumutteen käyttö kaiken ratkaiseva tekijä” (IL 5.10.2020)
	Asiantuntijat: Sekä Helsingin poliisi että Elokapina epäonnistuvat kaasutuskohun viestinnässä (IL 5.10.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Helsingin poliisi perustelee kaasusumuttimen käyttöä mielenosoittajiin: ”Heitä varoitettiin selkeästi ennen kaasun käyttämistä” (HS 5.10.2020)
	Muusikko Kimmo Pohjonen koetti estää poliisia sumuttamasta nuoria, mutta saikin itse kaasusta, joutui putkaan ja sai 700 euron sakot (Yle 5.10.2020)
	Sisäministeri Ohisalo kommentoi poliisin voimankäyttöä viikonlopun mielenosoituksessa: Voimatoimien pitäisi olla viimeinen vaihtoehto (HS 5.10.2020)
	Rikosoikeuden professori: Liikenteellinen haitta kevyt peruste voimankäytölle, poliisi saattoi sortua ylilyöntiin (Yle 5.10.2020)
	Valtakunnansyyttäjä esiselvittää poliisin voimankäyttöä Elokapina-mielenosoituksessa (MTV 5.10.2020)
	Poliisi otti kiinni myös alaikäisiä Helsingin mielenosoituksessa poliisi kertoo nyt, miksi tiellä istuneet ilmastoaktivistit saivat kaasusumutteesta (MTV 5.10.2020)
	Poliisin toiminnasta Helsingin mielenosoituksessa tehty useita kanteluja – sisäministeri Ohisalo odottaa selvitystä: ”Voimankäytön pitäisi olla aina viimeinen keino” (MTV 5.10.2020)
	Helsingin poliisia puolustetaan tulisesti kaasutuskohtaus – tutkija tyrmää 3 keskeistä väitettä: ”Näin ei voi toimia” (IL 5.10.2020)
	Elokapinan ja poliisijärjestön edustajat puivat poliisin paprikasumutteen käyttöä – ”Kolmen kierroksen jälkeen poliisit kysyivät, että sumutetaanko vielä lisää” (MTV 6.10.2020)
	Testasimme pippurisumutetta, jota poliisi käytti mielenosoittajiin Helsingissä – koekaniini Toivo Haimi: ”En toivoisi tätä kenellekään” (Yle 6.10.2020)
	Poliisihallitus mielenosoittajien sumuttamisesta: Emme havainneet lainvastaista käytöstä poliisin puolelta – Helsingin poliisin päällikkö: Meille jäi vain huonoja vaihtoehtoja (Yle 8.10.2020)
	Poliisi julkaisi selvityksen kaasusumutuksesta – perustelu: Voimavarat eivät riittäneet aktivistien kantamiseen (IL 8.10.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Kaasun käyttäminen istuvia mielenosoittajia vastaan kiellii poliisin kyvyttömyydestä kohdata väkivallaton mielenilmaus (HS 8.10.2020)
	Poliisihallituksen selvitys voimankäytöstä Elokapina-mielenosoituksen yhteydessä valmistui: ”Neuvot, kehotukset ja käskyt eivät riittäneet” (MTV 8.10.2020)
	Poliisihallituksen selvitys kaasusumutteen käytöstä mielenosoittajiin julki: ”Mielenilmaisun vapaus ei tarkoita vapautta rikkoa lakia” (HS 8.10.2020)
	Elokapinan mukaan poliisi esti ensiavun kaasutetuille -mielenosoittajat eivät hyväksy Poliisihallituksen selvitystä (IL 9.10.2020)
	Elokapinan mielenosoituksessa sumutetuista 14 on tehnyt rikosilmoituksen poliisin toiminnasta – osan mukaan heille ei annettu edes vettä (Yle 9.10.2020)
	Poliisin voimankäyttö mielenilmausten hillitsemiseksi kuohuttaa, mutta mitä mielenosoittaja itse saa ja ei saa tehdä? Näin laki rajoittaa mielenosoittajien toimintaa (MTV 10.10.2020)
	Valtakunnansyyttäjä aloittaa tutkinnan poliisin voimankäytöstä Elokapina-mielenilmaisussa (Yle 14.10.2020)
	Poliisin toiminnasta Elokapina-mielenosoituksessa aloitetaan esitutkinta (IL 14.10.2020)
	Poliisi ei kommentoi Elokapina-aktivistien sumuttamisesta aloitettua esitutkintaa – poliisit jatkavat tehtävissään (MTV 14.10.2020)
	Syyttäjä aloitti Elokapina-aktivisteja sumuttaneista poliiseista esitutkinnan – useita poliiseja rikosepäilyjen kohteena (MTV 14.10.2020)
	Oikeusasiamies ei tutki vielä poliisin toimia Elokapina-mielenosoituksessa (Yle 15.10.2020)
	Oikeusasiamies ei tutki poliisin menettelyä Elokapina-mielenosoituksessa (IL 15.10.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Loka 2020	Tilastot paljastavat: Helsingin poliisi tarttuu yhä useammin OC-sumutteeseen – ”Partio valitsee kussakin tilanteessa keinon, joka on lievin tehoava voimakeino” (Yle 16.10.2020)
	”Pahimmillaan voidaan ampua aseeton”, stressinhallintakoulutus puuttuu tuhansilta poliiseilta – Video: Poliisi kertoo kiellettyistä voimakeinoista (Yle 19.10.2020)
	Vuoden poliisi Mika Vainioranta Kauhajoelta on vaativien tilanteiden erikoismies: ”Voimankäyttöön liittyvät tehtävät ovat aina erilaisia” (Yle 23.10.2020)
	”Lievin tehokas väline valitaan” – Kaasusumute ja fyysinen voima ovat poliisille samanarvoisia voimakeinoja, linjaa oikeustieteen tohtori (MTV 28.10.2020)
Marras 2020	Joona-Hermanni Mäkisen kolumni: Keitä poliisi suojelee? (Yle 5.11.2020)
Joulu 2020	Poliiseja epäillään Elokapinan mielenosoittajien pahoinpitelystä – syyttäjä: ”Rikosnimikkeen selvittäminen osapuolten oikeusturvan mukaista” (Yle 8.12.2020)
	Helsingin poliisia epäillään nyt Elokapina-aktivistien pahoinpitelystä (IL 8.12.2020)
Kesä 2021	Mielenosoittajat jäävät yöksi Mannerheimintielle (Yle 17.6.2021)
	Elokapinan mielenosoittajat ovat pystyttäneet uuden tiesulun Unioninkadulle (HS 17.6.2021)
	Elokapina lupautui väistymään Mannerheimintieltä hälytysajoneuvojen tieltä – katso videolta, miten todellisuudessa kävi (MTV 17.6.2021)
	Elokapina poistui Mannerheimintieltä – Mielenosoitus jatkuu Unioninkadulla (IL 17.6.2021)
	Elokapinan mielenosoitus jatkui yön yli Eduskuntatalon tuntu-massa – tältä paikalla näytti (MTV 18.6.2021)
	Poliisi kehuu neuvotteluja mielenosoituksen siirrosta: ”Suomen vahvuus on, että pystymme puhumaan asioista” (Yle 18.6.2021)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Kesä 2021	Poliisi neuvottelee mielenosoituksen siirtämisestä (Yle 18.6.2021)
	Poliisi arvioi tilannetta hetki hetkeltä (Yle 18.6.2021)
	Poliisi toivoo järjestäjiltä vastuullisuutta (Yle 18.6.2021)
	Poliisi: Yö sujui rauhallisesti (Yle 18.6.2021)
	Poliisihallitus Elokapinan mielenosoituksesta: ”Virallista ohjetta tällaiseen tilanteeseen ei ole” (Yle 18.6.2021)
	Elokapinan protesti jatkunut yön yli, eikä loppua näy – tältä mielenosoituksessa näyttää (MTV 18.6.2021)
	Poliisi ei puutu Elokapinan mielenosoitukseen, turvaa aktivistit Mannerheimintien liikenteeltä betoniporsailta (MTV 18.6.2021)
	Elokapina taipui poliisin pyyntöön: Aktivistit poistuivat Mannerheimintieltä – mielenilmaus jatkuu Unioninkadulla (MTV 18.6.2021)
	Poliisi Elokapinan mielenosoituksesta: ”Laissa ei ole kerrottu, kuinka pitkään mielenosoitukset voivat kestää” (IL 18.6.2021)
	Elokapinan mielenosoitus kuumensi kansanedustajat – ex-sisäministeri sanoo Ohisalon avanneen ”Pandoran lippaan” (IL 18.6.2021)
	Poliisi: Unioninkadulle siirtynyt mielenosoitus jatkui yöllä rauhallisesti (Yle 19.6.2021)
	Elokapina-aktivistit viettivät jo toisen yön Helsingin keskustassa – nyt tukossa on Unioninkatu (MTV 19.6.2021)
	Poliisi puuttui sunnuntaina Elokapinan mielenosoitukseen, kaikille yli sadalle kiinniotetulle vaaditaan sakkorangaistusta (HS 20.6.2021)
	Poliisi otti sunnuntaina kiinni 117 mielenosoittajaa (Yle 20.6.2021)
	Helsingin poliisi poistaa Unioninkadulla olevat mielenosoittajat ajoradalta (Yle 20.6.2021)
	Komisario: Kiinniotettuja 102 – Elokapinan mukaan 88 (Yle 20.6.2021)

Aika	Media ja uutisen otsikko
Kesä 2021	Viimeiset mielenosoittajat siirrettiin bussiin (Yle 20.6.2021)
	Poliisi poistaa mielenosoittajia bussiin (Yle 20.6.2021)
	Mielenosoittajia kannetaan poliisiautoihin (Yle 20.6.2021)
	Komisario: Unioninkatu tärkeä pelastusreitti, poliisi pyysi vaihtamaan mielenosoituksen paikkaa ja osa siirtyi Mannerheimintielle (Yle 20.6.2021)
	Kiinniotettujen määrää vaikea arvioida vielä (Yle 20.6.2021)
	Vastamielenosoitus ilmestyi Kaisaniemenkadulle – poliisi poisti mielenosoittajat liikenneympyrästä (Yle 20.6.2021)
	Poliisi puuttui sunnuntaina Elokapinan mielenosoitukseen, kaikille yli sadalle kiinniotetulle vaaditaan sakkorangaistusta (HS 20.6.2021)
	Poliisi tyhjensi Mannerheimintien ja Unioninkadun mielenosoittajista – mutta miksi vasta nyt? (MTV 20.6.2021)
	Poliisi tyhjensi Unioninkadun mielenosoittajista – illan aikana kiinniotettuja yhteensä 117 (IL 20.6.2021)
	Poliisi vaatii yli 100:lle elokapinoitsijalle sakkoja – mielenosoittajat keräävät jo rivejään jatkaakseen (IL 21.6.2021)
	Elokapinan mielenosoitus on kuormittanut poliisin resursseja – neuvotteluyhteys toimi pitkään hyvin, mutta sunnuntaina siihen tuli särö (MTV 21.6.2021)
	Pääkirjoitus: Moni ärtyi Elokapinan mielenosoituksesta, mutta poliisin pinna piti (IL 21.6.2021)
	Elokapinan mielenosoittajat syyttävät poliisia epäasiallisesta kohtelusta ja huonoista oloista putkassa – Poliisi: ”Mukavuus on toissijainen asia” (HS 22.6.2021)
	Elokapinan mielenosoittajat kertovat epäasiallisesta kohtelusta putkayönä – Poliisi: ”Ei säilöönottotilassa ole hotellitason majoitusta” (HS 22.6.2021)
	Näin Ohisalo vastaa kritiikkiin lepsuilusta Elokapinan suhteen: ”Ei pitäisi olla poliitikkojen asia” (IL 24.6.2021)
	Viikko kadulla (HS 25.6.2021)

Liite 4. Uutisartikkeleita poliisiin kohdistuneista rikos- ja väärinkäytösepäilyistä

Media ja uutisen otsikko	Teema	Haastateltavat
HS 23.5.2019 "Poliisikomentaja: Toistuvat rikosepäilyt Helsingin poliisissa eivät selity vain laitoksen suurella kool- la".	Jutussa kerrataan viime vuosien aikana esiin nous- seita rikosepäilyjä.	Poliisikomentaja
MTV 16.9.2019 "Iso osa poliisista tehdyis- tä rikosilmoituksista jää tutkimatta - Onko laki kaikille sama? 'Ei poliisin tekemiä rikok- sia villaisella paineta'"	Jutussa nostetaan esimer- kejä poliisiin kohdistuneista rikosepäilyistä.	Valtakunnansyyt- täjänviraston kihla- kunnan syyttäjä, Itä-Suomen yli- opiston rikos- ja prosessioikeuden professori ja Suomen Poliisij- ärjestöjen Liiton puheenjohtaja.
Yle 27.6.2019 "Poliiseista tehdään noin tuhat rikosilmoi- tusta vuodessa - ani harva johtaa syyttee- seen, vielä harvempi tuomioon"	Jutussa tuodaan esiin ilmoi- tusaktiivisuuden lisäänty- neen tilanteissa, joissa ol- laan tyytymättömiä poliisin toimintaan, vaikka epäilyä varsinaisesta rikoksesta ei ole.	Poliisirikosten tutkinnanjohtaja Valtakunnansyyt- täjänvirastosta ja Itä-Suomen yli- opiston rikos- ja prosessioikeuden professori
Yle 25.4.2020 "Poliiseista tehtail- laan nyt perusteetto- mia rikosilmoituksia, huomasi syyttäjät: En keksi muuta motiivia kuin kiusanteko"	Uutisoinnissa käsitellään po- liisitoiminnasta vuonna 2019 tehtyjen rikosilmoitusten en- nätyksellistä määrää.	Aluesyyttäjä ja po- liisin kohtaamaa väkivaltaa tutkinut oikeustieteiden tohtori

Media ja uutisen otsikko	Teema	Haastateltavat
Yle 25.4.2020 “Sumutti kaasua mo-poilijan kasvoille, ampui etälamauttimella itsetuhoista miestä - nämä poliisien kovat otteet ovat päätyneet tutkintaan”	Jutussa tiivistetään syyttäji-en tutkittavaksi vuonna 2019 siirrettyjä tapauksia, joissa oli kyse poliisin voimankäytöstä. Esimerkit on nostettu eri puolilta Suomea eri poliisiksiöistä.	
HS 19.5.2021 “Poliisilaitokset irtisanoivat viime vuonna ennätysellisen paljon väkeä”	Jutussa nostetaan vahvasti esiin poliisiin kohdistuneet rikosepäilyt ja poliisien saamat rikostuomiot. Teemaa kuvaillaan laajasti ja kerrotaan esimerkkitapauksia poliisilaitoksilta eri puolilta Suomea. Keskeisenä sisältönä on vuonna 2020 irtisanoittujen poliisien poikkeuksellisen korkea lukumäärä.	Helsingin poliisilaitoksen apulais-poliisipäällikkö ja poliisiylitarkastaja Poliisihallituksesta
Yle 8.5.2021 “Poliisi selviää rasistista puheista yleensä varoituksella - poikkeuksellinen nauha paljastaa, miten joukko poliiseja alisti maahanmuuttajaa”	Juttu käsittelee poliisista vuosina 2018–2020 tehtyjä rikosilmoituksia ja esittelee yksityiskohtaisesti nauhoitettua keskustelua poliisiin ja maahanmuuttajataustaisen henkilön kanssa. Haastatteluiden perusteella esille nostetaan yksittäisiä poliiseja, joiden toiminnan epäillään olevan epäasiallista.	Toistakymmentä poliisia eri puolilta Suomea, kaksi poliisiylitarkastajalta Poliisihallituksesta, Pohjanmaan poliisilaitoksen päällikkö. Uutisointia jatkettiin saman päivänä toisessa julkaisussa, jossa asiaa kommentoivat Poliisihallituksen poliisiylitarkastaja ja sisäministeri.

Media ja uutisen otsikko	Teema	Haastateltavat
	Juttuun liitetään tapauksia, joissa poliisi syyllistyy liialliseen voimankäyttöön tai poliisia epäillään kytköksistä äärioikeistoon. Lisäksi uutiseen nivotaan keskustelu romaneihin kohdistuneesta valvonnasta Helsingin poliisilaitoksella. Kesäkuussa 2021 teeman käsittely jatkuu Helsingin Sanomien jutussa, jossa aiheena oli poliisikoulutus. Jutussa haastatellaan Poliisiammattikorkeakoulun tutkijaa, jonka tekemän Monimuotoisen rekrytoinnin esteet ja edistäminen -selvityksen mukaan poliisikoulutukseen kaivataan nykyistä enemmän eritaustaisia hakijoita. Yle puolestaan uutisoi samana päivänä Åbo Akademin tutkimusten tuloksista, joiden mukaan poliisi syyllistyy etniseen profilointiin. Jutussa haastatellaan tutkijan lisäksi Helsingin poliisin komisariota.	

Liite 5. Lahden poliisivankilassa tapahtuneen pahoinpitelyn uutisointia 2020–2021

Aika	Media ja uutisen otsikko	
Heinä 2020	Tiedote Lahden poliisivankilan voimankäyttötilanteesta (Hämeen poliisilaitos 9.7.2020)	
Elo 2020	Syyte: Poliisi löi kiinniotet- tua miestä kolmesti kasvoi- hin Lahden poliisiasemalla – mies meni elottomaksi (HS 19.8.2020)	”Nyt asiakas muuttuu sinisek- si” – poliisi ja vartijat syytteessä putkaan viedyn törkeästä pa- hoinpitelystä, mies jouduttiin el- vyttämään (MTV 3 19.8.2020)
	Poliisi löi putkapahoinpite- lyn uhria kolmesti nyrkillä: ”Näytti, että tämä on yleistä hupia laitoksella” (IL 19.8.2020)	Näkökulma: Putkapahoinpitelyn todisteiden pimittäminen käsittä- mätöntä – salailu murentaa luot- tamusta poliisiin (IL 19.8.2020)
	Videot oikeudessa todistivat poliisin voimankäytöstä – lyömisestä syytetty poliisi: ”Tein avokämmenellä työtilaa” (IL 19.8.2020)	
	Kaksi Hämeen poliisilaitok- sen vartijaa ja yksi poliisi syytettynä putkapahoinpite- lystä (YLE 9.7.2020)	Emeritusprofessori Mäenpää kummeksuu videotallenteiden salaamista Lahden epäilystä poliisiväkivallasta – Voit kuun- nella poliisin soittamat hätäpu- helut tilanteesta (HS 20.8.2020)
	Syyttäjä salasi videon, jossa poliisin epäillään lyövän avu- tonta uhria putkassa: Oikeusoppinut pitää poikkeuksellisenä: ”Keinotekoinen peruste” (IL 20.8.2020)	
	Käräjäoikeus julkaisi valvon- takameratallenteen epäil- lystä putkapahoinpitelystä Lahdessa – videolla poliisi lyö niputettua miestä kol- mesti (MTV 21.8.2020)	Tämä video haluttiin salata: Poliisijoukon putkassa maihin laittama mies meni elottomaksi – katso poliisin väitetyt nyrkinis- kut (IL 21.8.2020)

Aika	Media ja uutisen otsikko	
Elo 2020	”Meni elottomaksi nyt” – Tältä kuulostavat Lahden epäillyn putkapahoinpitelyn hätäkeskusnauhat (IL21.8.2020)	Lahden epäilystä putkapahoinpitelystä vaaditaan 1,5–2 vuotta ehdollista vankeutta (IL 21.8.2020)
	Rikosoikeuden professori putkavideon salaamisesta: ”Lähtökohtaisesti lyöminen ei ole ensisijainen sallittu voimakeino” (IL 21.8.2020)	Poliisia ja vartijoita syytetään kiinniotetun törkeästä pahoinpitelystä – HS:n julkaisemalta videolta näkyy, miten tapahtumat etenivät Lahden putkassa (HS 21.8.2020)
Poliisin toimintaa tulee voida arvioida mahdollisimman avoimesti (Poliisiblogi 22.8.2020)		
	Putkassa runnellun lakimies: ”Herää ajatus, että videon salaamisessa on haluttu suojella ihan muita kuin uhria” (IL 22.8.2020)	Poliisihallitus vastaa kohuun epäillyn putkapahoinpitelyn salailusta: ”Ei ole millään tavalla intressissä” (IL 22.8.2020)
	Nyt puhuu Lahden putkaväkivallan uhri: ”Luotto mennyt poliisiin” (IL 23.8.2020)	Putkavideo puhuttaa – milloin poliisilla on oikeus käyttää voimakeinoja? Poliisijohtaja: ”Rikosepäilyjen salaaminen ei ole poliisin intressissä” (MTV 23.8.2020)
	Poliisin haalarikamerat voivat tulla pian käyttöön koko Suomessa – niiden avulla Lahden epäilty putkapahoinpitely olisi tallentunut eri kuvakulmista (HS 26.8.2020)	
	Lahden putkapahoinpitely ei ole ainoa laatuaan, vuosittain tuhat rikosilmoitusta poliisista – keskisormea poliisille näyttänyt mies tönäistiin voimalla pleksilasiin vuonna 2014 (MTV 29.8.2020)	
	Poliisin lisääntynyt työstressi voi johtaa voimankäytön ylilyönteihin – Tutkija: ”Jossain meillä kaikilla menee suorituskyvyn rajat” (YLE 3.9.2020)	
Syys 2020		

Aika	Media ja uutisen otsikko	
Syys 2020	Lahden epäilystä putkapa- hoinpitelystä annetaan tä- nään tuomio – poliisille ja vartijoille vaaditaan ehdollis- ta vankeutta (MTV3 4.9.2020)	Poliisi painoi putkassa käsirau- doitettua miestä niin, että uhri meni elottomaksi – ehdollista vankeutta törkeästä pahoin- pitelystä ja virkavelvollisuuden rikkomisesta (HS 4.9.2020)
	Lahden epäilystä putkapa- hoinpitelystä annetaan tä- nään tuomio – poliisille ja vartijoille vaaditaan ehdollis- ta vankeutta (YLE 4.9.2020)	Analyysi: Poliisi sai vankeutta putkaan tuodun törkeästä pa- hoinpitelystä – Videosta herää kysymys: puhuivatko poliisit tot- ta todistajina? (YLE 4.9.2020)
	Lahden putkapahoinpitely: poliisille tuomio törkeästä pa- hoinpitelystä ja virkavelvolli- suuden rikkomisesta (YLE 4.9.2020)	Lahden putkaväkivalta: Poliisi tuomittiin törkeästä pahoinpite- lystä (IL 4.9.2020)
	Poliisiylijohtajan blogi Poliisin toiminnassa ei ole väkivallal- le sijaa (Poha 4.9.2020)	
	Poliisin toiminnassa ei ole väkivallalle sijaa (Poliisiblogi 4.9.2020)	
	Lahden putkapahoinpitely hovioikeuteen? Tuomittu poliisi ja pa- hoinpidelty mies tyytymättömiä käräjäoikeuden ratkaisuun (YLE 9.9.2020)	
Loka 2020	Lahden putkapahoinpitelyn käsittely jatkuu hovioikeudessa – asianomistaja perää rangaistuksia myös vapautetuille vartijoille (YLE 26.10.2020)	
Huhti 2021	Poliisi uudistaa voimankäyttökoulutustaan Lahden putkapahoin- pitelyn seurauksena: poliisimies painoi kiinni otettua niin, että tämä meni elottomaksi (HS 21.4.2021)	
Kesä 2021	Hovioikeus muutti poliisin tuomion ehdollisesta vankeudesta sakoiksi: kiinniotettu meni elottomaksi poliisin käsittelyssä. (YLE 10.6.2021)	

Poliisilla on kyky reagoida nopeasti operatiivisiin tilanteisiin ja taito viestiä operatiivisesta toiminnasta ja ikävistä yhteiskunnallisista tapahtumista. Haastavia ovat sen sijaan tilanteet, jolloin poliisin toiminnasta käydään kriittistä julkista keskustelua. Poliisille tilanteet tarjoavat kuitenkin mahdollisuuden kehittää viestinnän vuorovaikutteisuutta ja keskustelua herättävien teemojen ennakkointia.

Katsauksessa tarkastellaan poliisiin kohdistuvaa julkista keskustelua ja poliisin osallistumista keskusteluun kahdesta tapaustutkimusteeman näkökulmasta: käsiteltävänä ovat poliisin kohdistuvat rikos- ja väärinkäytösepäilyt sekä poliisin toiminta mielenosoituksissa.

Poliisin reaktiivinen viestintä omaa toimintaa koskevissa asioissa johtaa helposti viestintätyhjiöön, ja poliisi jää julkisessa keskustelussa sivuun. Journalistisen median antama kuva poliisin toiminnasta vaikuttaa kansalaisten mielikuvaan poliisista. Jos poliisin kommentteja ei keskusteluun nousevissa asioissa pyydetä, anneta tai niitä ei julkaista, kansalaisten näkemys poliisiin toiminnasta pohjautuu toimittajan valitsemiin tietolähteisiin ja toimittajan niistä tekemiin johtopäätöksiin. Proaktiivinen, ennakoiva ja ilmiötä avaava viestintä asemoi poliisin julkisen keskustelun ytimeen ja tuo vaikuttavuutta poliisin viestintään.

Katsaus tuo näkökulman vuonna 2021 toteutettuun *Poliisin yhteiskunnallinen viestintä - tutkimushankkeeseen*, jossa kartoitettiin poliisin yhteiskunnallisen viestinnän nykytilaa, haasteita ja kehittämistarpeita.

